

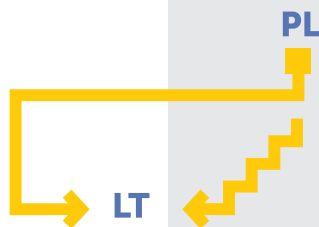
PRZYJAŹŃ

RAPORT
2013

POLSKO-LITEWSKI
FUNDUSZ WYMIANY
MŁODZIEŻY

POLSKO-LITEWSKI
FUNDUSZ WYMIANY
MŁODZIEŻY

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija

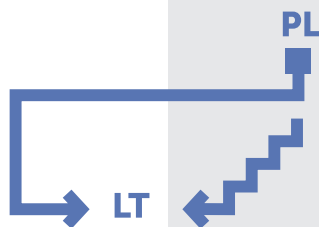
PRZYJAŹŃ

RAPORT
2013

POLSKO-LITEWSKI
FUNDUSZ WYMIANY
MŁODZIEŻY

POLSKO-LITEWSKI
FUNDUSZ WYMIANY
MŁODZIEŻY

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerija

Redaktor: Ewelina Miłoś

Teksty: Agata Nowacka,
Aurelija Kazlauskienė

Korekta: Paulina Piechocka

Projekt graficzny:

 RZECZYOBRAZKOWE.PL

Druk: Agencja Wydawnicza ARGi

Nakład: 700 egz.

ISBN: 978-83-64032-43-1

Wydawca:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
ul. Mokotowska 43
00-551 Warszawa
tel. 22 46 31 000
kontakt@frse.org.pl
www.frse.org.pl
www.plf.org.pl

© Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji,
Warszawa 2014

Publikacja została zrealizowana przy
wspieraniu finansowym Ministerstwa
Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej
Polskiej w ramach Polsko-Litewskiego
Funduszu Wymiany Młodzieży.
Publikacja odzwierciedla jedynie
stanowisko jej autorów.

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

NARODOWE INSTYTUCJE ZARZĄDZAJĄCE

Koordinacją i promocją Funduszu na terenie Polski i Litwy zajmują się Narodowe Instytucje Zarządzające: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji w Warszawie oraz Departament Spraw Młodzieży przy Ministerstwie Opieki Socjalnej i Pracy w Wilnie. Podstawowym zadaniem Narodowych Instytucji Zarządzających jest dofinansowywanie i obsługa administracyjna dofinansowanych projektów oraz realizacja innych działań wspierających działalność Funduszu.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży
ul. Mokotowska 43
00-551 Warszawa
tel.: + 48 22 4631 000
+ 48 22 4631 419
faks: + 48 22 4631 025
+ 48 22 4631 026
e-mail: plf@frse.org.pl
<http://www.plf.org.pl>

Departament ds. Młodzieży przy Ministerstwie Opieki Socjalnej i Pracy
Litewsko-Polski Fundusz Wymiany Młodzieży
Sodų g. 15, LT-01313 Vilnius
tel.: +370 5 249 7002
faks: +370 5 249 6354
e-mail: info@jrd.lt
<http://www.jrd.lt>

SPIS TREŚCI

- 4 WSTĘP
- 5 PROJEKTY
- 37 DZIAŁANIA WŁASNE NARODOWYCH INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCYCH
- 40 STATYSTYKI

WSTĘP

WSPIERAMY POLSKO-LITEWSKIE INICJATYWY MŁODZIEŻOWE OD 2007 ROKU

Już od siedmiu lat Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży wspiera inicjatywy edukacyjne mające na celu promowanie przyjaznych stosunków polsko-litewskich. Projekty dofinansowywane przez Fundusz poruszają niezwykle szeroką tematykę, zawsze jednak występują w nich takie elementy jak: wzajemny szacunek i tolerancja dla odmienności kulturowej, edukacja pozaformalna, promowanie przedsiębiorczych postaw wśród młodych ludzi, zachęcanie ich do działania i wspieranie ich kreatywności. Do tej pory dofinansowaliśmy 231 projektów, w których uczestniczyło ponad 6000 osób. Za tymi liczbami kryją się prawdziwe historie, nawiązane przyjaźnie i rozbudzone pasje.

W 2013 roku szczególnie istotnymi dla nas aspektami były promowanie dialogu międzykulturowego i międzyetnicznego, włączanie młodzieży z mniejszymi możliwościami, wspólne doświadczenia demokratycznych przemian i dziesięciu lat w UE oraz promocja przedsiębiorczości i innowacyjności w rozwiązywaniu problemów młodzieży.

Każdy z 29 dofinansowanych w 2013 roku projektów był dla młodych ludzi szansą na lepsze poznanie kultury naszych litewskich sąsiadów oraz zainteresowanie się wspólną, niezwykle ciekawą historią naszych narodów. Wielu uczestnikom udział w projekcie pozwolił na odkrycie nowych pasji i zyskanie pewności w kontaktach z rówieśnikami, a także na podniesienie kompetencji językowych.

Zapraszamy do zapoznania się z opisami wybranych projektów oraz działaniami, jakie podejmowały Narodowe Instytucje Zarządzające. Wierzę, że lektura raportu przyczyni się do pogłębiania wzajemnego szacunku i chęci odkrywania piękna naszych narodów.

Tomasz Bratek

zastępca dyrektora generalnego Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji
członek Komitetu Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży

FUNDUSZ W POLSCE I NA LITWIE

HISTORIA

Od 2007 roku Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży wspiera i organizuje działania na rzecz młodzieży zarówno w Polsce, jak i na Litwie. Swoje funkcjonowanie rozpoczął na podstawie umowy między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządem Republiki Litewskiej podpisanej 1 czerwca 2007 roku. Dzięki niej współpraca pomiędzy polską a litewską młodzieżą nabrała szczególnego wymiaru. Honorowymi patronami Funduszu zostali premierzy obu państw, a jego główne cele to wspieranie i finansowanie inicjatyw młodzieżowych z obu państw oraz stworzenie odpowiednich warunków do budowania współpracy między narodami Polski

i Litwy. Zadaniem Funduszu jest rozwijanie przyjaznych stosunków pomiędzy narodami i inspirowanie młodych ludzi oraz osób pracujących z młodzieżą do działań, które pozwolą na wzajemne zbliżenie się obu narodów.

PROJEKTY

W ramach ogłaszanego na początku każdego roku konkursu Fundusz wspiera projekty, które mają na celu promowanie kształcenia międzykulturowego oraz równoprawnego partnerstwa, a przede wszystkim aktywnego uczestnictwa młodzieży. Liczba składanych wniosków sukcesywnie rośnie. Co roku dofinansowujemy około 30 projektów. Udział w inicjatywach

wspieranych przez Fundusz jest dla wielu młodych ludzi szansą na zdobycie unikalnych doświadczeń w międzynarodowym środowisku. Projekty realizowane są przy wykorzystaniu metod edukacji pozaformalnej, która pozwala na nabywanie umiejętności praktycznych i kompetencji interpersonalnych.

Konkurs projektów ogłaszany jest przez instytucje zarządzające (Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – Polska; Departament ds. Młodzieży – Litwa) raz do roku w jednym, wspólnie ustalonym, terminie. Co roku Komitet Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży ustala priorytety roczne. To one determinują

charakter i tematykę projektu, uwzględniając potrzeby edukacyjne, kulturowe i społeczne współpracy polsko-litewskiej.

PARTNERZY

Uczestnikami projektów mogą być młodzi ludzie w wieku 13-30 lat, którzy działają w organizacjach/instytucjach młodzieżowych bądź pracują z młodzieżą. Dla zrealizowania projektu niezbędne jest także nawiązanie współpracy z organizacją partnerską i wspólne zaplanowanie oraz przeprowadzenie działań. O dofinansowanie projektów może się starać każda organizacja niekomercyjna posiadająca osobowość prawną, której działalność związana jest bezpośrednio z pracą z młodzieżą.

PROJEKTY

MOJE MIASTO – MÓJ ŚWIAT

- ▶ **ORGANIZATOR:** LIETUVOS JAUNIMO CENTRAS
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** EUROPEJSKI DOM SPOTKAŃ – FUNDACJA NOWY STAW W LUBLINIE
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 19-25.08.2013, WILNO (LITWA)

„Problemy mieszkańców miast na Litwie i w Polsce – więcej podobieństw niż różnic” – to właśnie do takiego wniosku doszli uczestnicy projektu „Moje miasto – mój świat” wspieranego przez Litewsko-Polski Fundusz Wymiany Młodzieży, który odbył się pod koniec lutego 2013 roku. Dwunastu młodych ludzi z obu krajów cały tydzień debatowało nad problemami miast i miasteczek oraz wyzwaniem, przed którymi stoją ich samorządy. Za pomocą gry komputerowej „SimCity 3000” młodzież tworzyła swoje miasto i szukała odpowiedzi na pytanie, jaki wpływ na jego rozwój mają planowanie, rozwój infrastruktury i kultury oraz zmiany podatkowe i warunki biznesowe. Gra stała się sposobem na rozpoczęcie rozmowy o ważnych problemach i wyzwaniach. Młodzież zrozumiała, że posiadając małą ilość pieniędzy, nie można zadowolić wszystkich potrzeb mieszkańców, dlatego dążąc do dobrobytu, ważne jest kompleksowe postrzeganie wszystkich sektorów gospodarki. Stając się włodarzami miast, uczestnicy projektu zaczęli szukać odpowiedzi na pytanie: co trzeba zrobić, żeby miasto kwitło?

Młodzież z Polski i Litwy zwiedziła samorząd miejski Wilna, gdzie wspólnie szukała ważnych dla obu krajów śladów historii, razem dyskutowała i uczyła się. Dzięki edukacji nieformalnej projekt stał się wspaniałą możliwością zdobycia praktycznej wiedzy o rozwoju miast, ekonomii, funkcjonowaniu podatkowego systemu, energetyce, transporcie i wielu innych ważnych dziedzinach. Tworząc wirtualne miasta, dyskutowano, omawiano główne problemy harmonijnego rozwoju miast we własnych i innych krajach, proponowano rozwiązania i zastosowano je w grze.

Rezultatem projektu była nie tylko zdobyta wiedza, ale też nawiązanie współpracy obu organizacji, poznanie kulturowych podobieństw i różnic między sąsiednimi państwami oraz stworzenie warunków do kontynuacji wspólnego działania. Młodzież przekonała się, że zarządzanie miastem jest niezwykle trudnym zadaniem. Można przypuszczać, że po tym projekcie jego młodym uczestnikom będzie łatwiej zrozumieć, dlaczego władze miast podejmują takie czy inne decyzje, dlaczego wprowadzają pewne reformy, które nie zawsze podobają się mieszkańcom.

MŁODZIEŻOWA AKTYWIZACJA MEDIÓW

- ▶ **ORGANIZATOR:** EUROPEJSKI DOM SPOTKAŃ – FUNDACJA NOWY STAW W LUBLINIE
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** KLAIPEDOS JAUNIMO ORGANIAZACIJU ASOCJACIJA „APSKRITASIS STALAS”
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 3-9.10.2013, NASUTÓW (POLSKA)

Polsko-litewska wymiana młodzieży pod hasłem „Młodzieżowa aktywizacja mediów” została zorganizowana przez Europejski Dom Spotkań – Fundację Nowy Staw w partnerstwie z litewską organizacją Klaipėdos jaunimo organizacijų asociacija „Apskritasis stalas” w celu promowania dialogu między Polską i Litwą oraz aktywnych postaw wśród młodzieży.

W projekcie wzięło udział 13 młodych osób z Polski i Litwy. Głównym celem projektu było zbudowanie więzi między dwiema różnymi grupami narodowymi, które mogą uczyć się od siebie, jak przezwyciężyć stereotypy i wykorzystać media jako innowacyjny sposób komunikacji, który przelamuje uprzedzenia. Podczas wymiany uczestnicy zdobyli podstawową wiedzę o funkcjonowaniu mediów w obu krajach. Pracowali w międzynarodowych grupach nad realizacją spe-

cialnego magazynu telewizyjnego o życiu młodzieży w ich krajach, stereotypach i dialogu międzykulturowym. Zdobyli wiedzę techniczną i umiejętności związane z produkcją materiałów wideo. Różne style dziennikarskie, takie jak reportaż, wywiad, opowiadanie, stworzyły ciekawy produkt końcowy, który został zaprezentowany na koniec projektu. Wspólnie stworzony magazyn telewizyjny „Youth media activation” został udostępniony w Internecie.

Uczestnicy zauważyli, że dzięki zdobytym umiejętnościom w zakresie technik audiowizualnych mogą mieć oni realny wpływ na ważne kwestie i przekazać je w łatwy sposób swoim rówieśnikom. Przyjazna atmosfera podczas zajęć sprzyjała kreatywnemu działaniu młodych ludzi.

DO TYCH PÓL MALOWANYCH ZBOŻEM ROZMAITEM...

- ▶ **ORGANIZATOR:** ZESPÓŁ SZKÓŁ PUBLICZNYCH W ROZDRAŻEWIE
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** TRAKU R. LENTVARIO HENRIKO SENKEVICIAUS VIDURINE MOKYKLA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 25.05 – 1.06.2013, JOWARYSZKI (LITWA)

Projekt podążający litewskimi śladami Adama Mickiewicza odbył się między 25 maja a 1 czerwca 2013 roku, a jego celem było zapoznanie uczestników z twórczością poety oraz elementami łączącymi polską i litewską historię. Podczas projektu dbano o twórczą i kreatywną atmosferę.

Działania odbyły się w Jowaryszkach na Litwie, gdzie uczestnicy wspólnie zwiedzali okolicę, fotografowali, opracowywali materiały i projektowali foldery. Zajęcia zaczęły od zapoznania się z biografią Adama Mickiewicza, skupiając się głównie na okresie wileńsko-kowieńskim. Zaznajamiali się z jego utworami nawiązującymi do czasów, które poeta spędził na Litwie, np. „Balladami i romansami”. Młodzież uczestniczyła w warsztatach wyjazdowych, gdzie pracowała z mapą i planem. Uczestnicy projektu wzięli także udział w konkursie wiedzy o Litwie i Mickiewiczu. Fotografowali zabytki, mieszkańców miasta oraz przyrodę. Podczas warsztatów wyjazdowych w Wilnie odwiedzili Muzeum Mickiewicza, za pomocą mapy poszukiwali tam Uniwersytetu Wileńskiego, klasztoru bazylianów z celą Konrada, domów, w których mieszkał poeta. W Kownie szukali

szkoły, w której uczył się Mickiewicz, domów Karoliny Kowalskiej i Perkuna oraz Doliny Mickiewicza, a także zamku księcia Witolda. Materiały fotograficzne i filmowe opracowywali przy użyciu profesjonalnych programów graficznych. Młodzi ludzie mieli również niecodzienną możliwość poznania zasad funkcjonowania gospodarstwa agroturystycznego. Na spotkaniu podsumowującym projekt rodzice uczestników ocenili go bardzo pozytywnie, szczególnie podobał się pomysł codziennej korespondencji z Litwy zamieszczanej na szkolnej stronie internetowej. Wszyscy wyrazili entuzjazm dla kontynuowania tego typu projektów z dziećmi.

Największym sukcesem projektu są przyjaźnie nawiązane między jego uczestnikami, czego dowodem jest wielka aktywność grupy na portalach społecznościowych oraz stały kontakt zarówno między młodzieżą, jak i opiekunami. Młodzież planuje następne spotkania i poznanie się rodzin. Sukcesem jest również to, że uczestnicy projektu z dumą prezentują rezultaty pracy, czują się bardzo dowartościowani, wzbudzają podziw u rówieśników.

JARMARK RZEMIOSŁA

- ▶ **ORGANIZATOR:** KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS PLUTIŠKIŲ VIDURINĖ MOKYKLA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ZESPŪL SZKŲL WE FROMBORKU
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 23-27.09.2013, SELEMOŠ K., KOZŁOWA RUDA (LITWA)

W czasie 5 dni trwania projektu zatytułowanego „Jarmark rzemiosła” młodzież miała możliwość poznania tradycyjnych rzemiosł Polski i Litwy. Warsztaty odbywały się z udziałem profesjonalnych mistrzów rzemiosła (tkactwa, batiku, origami, plecionkarstwa, filcowania wełny), pod okiem których uczestnicy mogli wypróbować swoje zdolności w praktyce, tworzyć swoje pierwsze dzieła, które pod koniec projektu przedstawili na jarmarku. Do wzięcia udziału w jarmarku były zaproszone również inne instytucje edukacyjne działające w rejonie Kozłowej Rudy (Kazlų Rūda): drużyna zasadniczej szkoły podstawowej w Antanawie zaprezentowała garncarstwo, drużyna szkoły podstawowej w Jankach – wycinankarstwo, drużyna gimnazjum Kazio Griniaus – krawiec-

two, szkoła podstawowa w Kozłowej Rudzie – rzeźbiarstwo w drewnie, pracownice przedszkola „Pušėlė” – zabawkarstwo. Uczestnicy projektu zwiedzali różne zakłady, wykazali również wielkie zainteresowanie możliwością rzemieślniczej pracy zawodowej.

Młodzi ludzie z obu państw, którzy jeszcze nie zaplanowali swojej kariery zawodowej, mieli możliwość spróbować swoich sił w nowej dziedzinie, uczyć się rzemiosła, rozwijać twórcze zdolności. **W nieformalny sposób młodzież nauczyła się planowania swojego zawodowego życia, ale także tolerancji, poczucia obywatelskości i zasad współżycia w multikulturowym środowisku.**

LITEWSKO-POLSKIM ŚLADEM RODZINY ZDZIECHOWSKICH

- ▶ **ORGANIZATOR:** GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W DĄBROWIE
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** VILNIAUS REJONO SUDERVĖS MARIANO ZDZIECHOVSKIO PAGRINDINĖ MOKYKLA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 1-7.07.2013, GMINA DĄBROWA (POLSKA)

W dworku w Słaboszewku, w gminie Dąbrowa, dwudziestoosobowa grupa młodzieży z Litwy i Polski realizowała projekt pod hasłem „Litewsko-polskim śladem rodziny Zdziechowskich”. Projekt miał umożliwić uczestnikom lepsze poznanie kultury obu krajów, odkrycie podobieństw i odmienności kulturowych, zwyczajów dnia codziennego, a przede wszystkim siebie nawzajem. Młodzież miała możliwość poznania historii braci Zdziechowskich oraz szczegółów z życia codziennego, które toczyło się w słaboszewskim dworku w latach 20. i 30. ubiegłego wieku.

Młodzież z Polski i Litwy realizowała działania projektowe przez siedem dni, od 1 do 7 lipca 2013 roku. Pierwszego dnia poznała przedstawioną w formie prezentacji multimedialnej, historię dwóch braci Zdziechowskich – Mariana i Kazimierza. Uczestnicy zostali podzieleni na grupy. Każda z nich zbierała punkty, które zostały zsumowane w szóstym dniu wymiany. Oceny efektów działań młodzieży miały dokonać osoby niezwiązane bezpośrednio z projektem, pracujące w ośrodkach, które odwiedzali uczestnicy. Kolejnego dnia wymiany odbyło się spotkanie „Herbatka u Kazika”, na które przybyli zaproszeni przez młodzież goście: rodzina braci Zdziechowskich, Tekla Glinkowska – pokojówka państwa Zdziechowskich, wójt gminy Dąbrowa – Marcin Barczykowski, Emilia Żmudzińska – przewodnicząca Rady Gminy, oraz mieszkanka dworku w Słaboszewku – Maria Szymańska i Dorota Lucius. Spotkanie prowadziła młodzież, która wcześniej opracowała pytania i przygotowała salę na przyjęcie gości. Trzeciego

dnia uczestnicy zwiedzali Biskupin i Wenecję, zbierając o tych miejscach informacje potrzebne do stworzenia przewodnika litewsko-polskiego. W międzyczasie powstały także piękne wiersze. Kolejne dwa dni były przeznaczone na warsztaty teatralne. Młodzież wykonała plakaty i zaproszenia dla mieszkańców gminy Dąbrowa i osobiście je rozniosła. Większość czasu pochłonęło jednak dopracowanie scenariusza, tworzenie scenografii oraz próby do scenki teatralnej. Po występie zorganizowano zabawę z publicznością przybyłą na premierę. Młodzież uczestniczyła także w warsztatach plastycznych. W trakcie zajęć powstały kolaże ilustrujące dworek w Słaboszewku i szkołę w Suderwie. Ostatniego dnia wymiany uczestnicy wzięli udział w grze „Zakątki Dąbrowy”. Zadaniem młodzieży było m.in.: zebranie informacji o Dąbrowie, odnalezienie zaznaczonych na mapie miejsc i ich sfotografowanie, ułożenie krótkiego wiersza o projekcie, podanie dziesięciu sposobów informowania miejscowej społeczności o projekcie. Podczas trwania projektu młodzież uwieczniła na fotografiach najciekawsze wydarzenia i nakręciła materiał filmowy.

Udział w projekcie miał dla młodych ludzi niezwykle istotne znaczenie zarówno ze względu na zdobytą wiedzę, jak i rozwój kompetencji interpersonalnych. Przygotowane i prowadzone w ramach projektu działania w znaczący sposób wpłynęły na zwiększenie świadomości młodzieży na temat wspaniałego dziedzictwa historycznego i kultury obu krajów.

TRZYMAJ ISKRY W NAS!

- ▶ **ORGANIZATOR:** CENTRUM INICJATYW UNESCO WE WROCŁAWIU
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** VŠ NACIONALINS PLETROS INSTITUTAS
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 23-30.09.2013, JANOWICE WIELKIE (POLSKA)

Projekt „Trzymaj iskry w nas!” był polsko-litewską wymianą, w której wzięło udział 20 młodych ludzi zainteresowanych tematyką edukacji międzykulturowej, historią oraz tradycjami narodowymi Polski i Litwy. Celem projektu było przełamanie negatywnych stereotypów dotyczących relacji między narodami partnerów.

Uczestnicy projektu chcieli, aby efekty ich działań dotarły do jak największej liczby osób, stąd też pomysł zorganizowania festynu polsko-litewskiego dla mieszkańców Janowic Wielkich, w czasie którego cała gmina mogła bliżej poznać litewską tradycję i kulturę – spróbować dań, zatańczyć tradycyjny litewski taniec, nauczyć się kilku zwrotów w języku litewskim. Jednocześnie grupa uczestników z Litwy miała okazję poznać Polaków niezaangażowanych w projekt. Wieczora-

mi po zakończeniu pracy nad przygotowaniem do festynu uczestnicy brali udział w wieczorach baśni i legend, na które zaproszeni zostali mieszkańcy Janowic. W trakcie wieczoru uczestnicy prezentowali naprzemiennie tradycyjne polskie i litewskie baśnie i legendy. Wiele legend zostało przygotowanych przez gości.

Po zakończeniu wymiany działania były kontynuowane w naszych społecznościach lokalnych, gdzie przeprowadzone zostały krótkie lekcje wspólnej polsko-litewskiej historii. Cały projekt opierał się na zasadach edukacji peer-to-peer, bazował na kreatywności uczestników oraz realizowany był poprzez szereg interaktywnych metod, co uświadomiło uczestnikom, że nauka może przybierać rozmaite formy, których twórcami mogą być oni sami.

IM GŁĘBSZE KORZENIE, TYM TWARDSZY PIĘŃ

- ▶ **ORGANIZATOR:** GENEROLO POVILO PLEHAVIČIAUS KADETŲ MOKYKLA (SZKOŁA KADETÓW GENERAŁA POVILASA PLEHAVIČIAUSA)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** GIMNAZJUM IM. H. SIENKIEWICZA W MYŚLIBORZU I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. 11 MARCA W PUŃSKU
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 24-7.01.2013, KOWNO (LITWA)

„Im głębsze korzenie, tym twardszy pień” to tytuł projektu, który odbył się w Kaunas na Litwie. Wychowankowie Szkoły Kadetów Generała Povilasa Plehavičiausa w Kownie, Gimnazjum im. H. Sienkiewicza w Myśluborzu oraz Liceum Ogólnokształcącego im. 11 Marca w Puńsku spędzili razem 10 wspaniałych dni, biorąc udział w projekcie finansowanym przez Litewsko-Polski Fundusz Wymiany Młodzieży. Program wymiany przewidywał mnóstwo rozmaitych działań, które kształtowały kompetencje społeczne uczestników, od umiejętności pracy w zespole, liderowania, wspólnego spędzania czasu z obywatelami innego kraju do nawiązywania trwałych przyjaźni. Młodzi ludzie w mieszanych grupach zajmowali się alpinizmem, brali udział w zawodach na orientację, pokonywali tory przeszkód. Można było sprawdzić się w strzelaniu, odbyć dwie wycieczki, pokonując razem 71 km, nocować w namiotach i napawać się pięknem litewskiego krajobrazu. Trudne warunki sprawiły, że uczestnicy szybko nawiązali kontakt.

15 lipca uczestnicy wymiany mieli okazję odtworzyć plan zwycięskiej bitwy pod Grunwaldem. Dla szkolnej młodzieży była to wspaniała okazja uświadomienia sobie, jak dużo łączy Polskę i Litwę. Niezapomnianych wrażeń dostarczyły uczestnikom wyprawy: do Trok, Wilna, Kernave, Kowna, Rumsiskes, a także spotkanie ze starostą i społecznością Ciobiskis, której zaprezentowano projekt wymiany.

Z projektu korzyści odnieśli nie tylko uczniowie, ale także ich szkoły. Ponieważ działania były udane, podjęto decyzję o kontynuowaniu współpracy w przyszłości, co kolejnym uczniom stworzy możliwość przekonania się, że pomimo różnic Polacy i Litwini mają ze sobą wiele wspólnego. Litewskich partnerów ucieszyło, że Polacy, którzy na początku projektu mieli negatywne nastawienie, zmienili swoje opinie i nastawienie do Litwy, Litwinów, historii obu krajów i dziedzictwa, zobaczyli to, co ich łączy, oraz wyrazili chęć kontynuowania kontaktów i współpracy.

PL
11

HIGH – FIVE 2: SOCIAL MEDIA AND CRITICAL MIND

- ▶ **ORGANIZATOR:** KAIŠIADORIŲ ALGIRDO BRAZAUSKO GIMNAZIJA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** POWIATOWY ZESPÓŁ SZKÓŁ W OBORNIKACH ŚLĄSKICH
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 21-27.09.2013, TROKI (LITWA)

Celem projektu „High – Five 2: Social Media and Critical Mind” było spotkanie młodych ludzi – 15-18-latków – z Litwy i Polski, korzystających na co dzień z mediów społecznościowych, tj. internetowych i mobilnych technologii (społecznościowych sieci, portali, stron, serwisów, witryn, podcastów, fotoblogów, wirtualnych encyklopedii), w celu wspólnego przeanalizowania zasad funkcjonowania współczesnych mediów. Podczas warsztatów uczestnicy projektu mogli nabyć umiejętność krytycznej oceny dostępnych narzędzi i mediów. Jeszcze przed rozpoczęciem projektu jego uczestnicy zdawali sobie sprawę z możliwości współczesnych mediów, zauważając i negatywne zjawiska – brak obiektywności informacji, stronniczość. Dlatego z partnerami z Polski gimnazjum litewskie postanowiło zorganizować spotkanie w Trokach i razem podyskutować na temat manipulacji w przekazie medialnym o polsko-litewskich stosunkach. Temat projektu był realizowany metodą edukacji przez zabawę, a doświadczenie zdobyte w czasie projektu pozwoliło jego uczestnikom inaczej spojrzeć na media – tym samym i na przedstawiane w nich stosunki polsko-litewskie.

Projekt składał się z trzech etapów: przygotowań, spotkania i podsumowania. Podczas przygotowań młodzi ludzie za-

poznawali i porozumiewali się przez Internet, w ten sposób planowali działania oraz uzgadniali podział zadań. Na drugi etap projektu – spotkanie, które odbywało się w Trokach w ośrodku wypoczynkowym „Slenis”, uczestnicy projektu przywieźli przygotowane przez siebie pantomimy, w których w symboliczny sposób przedstawiali wizerunek sąsiedniego kraju, kształtowany przez miejscowe media. Młodzi uczestnicy mieli możliwość poznania specyfiki pracy mediów – zwiedzili studio LRT (Litewskie Radio i TV), przygotowali dwie audycje o projekcie, jego celach i działaniach, stworzyli także profil projektu na Facebooku.

Projekt był zaprezentowany w Gimnazjum im. Algirdasa Brazauskasa w Kojzedarach (Kaišiadorys). Tu uczestnicy projektu wraz z miejscowymi uczniami prowadzili warsztaty twórcze, organizując grę, podczas której wszyscy próbowali rozpoznać manipulację, do jakich dochodzi w medialnych przekazach. Odbyły się także zabawy integracyjne – wspólne smażenie popularnych w obu krajach blin i naleśników oraz wieczór tańców ludowych. Mimo niesprzyjającej pogody projekt był dla uczestników niezwykłą przygodą i dostarczył im wielu pozytywnych wrażeń.

UNIA LUBELSKA PO 444 LATACH. CO DZISIAJ DLA NAS ZNACZY?

- ▶ **ORGANIZATOR: FUNDACJA DOBRA WOLA W KRAKOWIE**
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA: NVO KRANTAS**
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ: 8-15.07.2013, NASUTÓW (POLSKA)**

Projekt „Unia lubelska po 444 latach. Co dzisiaj dla nas znaczy?” stanowił polsko-litewską wymianę młodzieży, która odbyła się w Nasutowie i Lublinie w dniach 8-15 lipca 2013 roku. Wzięło w niej udział 20 uczestników w wieku 17-21 lat oraz 4 liderów z organizacji pozarządowych: Fundacji „Dobra Wola” i Krantas. Projekt miał na celu pobudzenie uczestników do refleksji nad historią opisywaną we współczesnych środkach przekazu, korzystanie z mass mediów w komunikacji społecznej, a także wymianę doświadczeń i zacieśnienie współpracy pomiędzy zaangażowanymi organizacjami.

Głównym wątkiem historycznym, na którym została oparta koncepcja przeprowadzonych działań, była 444. rocznica podpisania unii lubelskiej. Temat unii oraz stosunków polsko-litewskich obecny był w niemal wszystkich przeprowadzonych w ramach projektu działaniach, na które oprócz zajęć integracyjnych składały się warsztaty dziennikarskie, komiksowo-plastyczne, filmowo-reklamowe, debata oksfordzka, gra miejska i terenowa oraz flash mob. Młodzież miała okazję poznać Lublin i okolice, zgłębić dzieje stosunków polsko-litewskich, a przede wszystkim zaprzyjaźnić się ze sobą, o czym świadczyły łyżki, które popłynęły podczas rozstania. Cele projektu zrealizowano poprzez szereg zajęć warsztatowych, w których przygotowaniu brała także udział młodzież. Działania przygotowawcze odbywały się równole-

gle w trzech miejscach: na Litwie w Plunge, skąd pochodziła grupa litewska, oraz w Jugowie i w Krakowie, skąd pochodzili polscy uczestnicy projektu. W każdym z tych miejsc uczestnicy przygotowywali się do działań na wspólnych spotkaniach. Przygotowanie polegało na zdobyciu podstawowej wiedzy historycznej związanej z kwestią unii polsko-litewskiej, a także przygotowaniu wieczorów narodowych, energizerów, koncepcji poszczególnych warsztatów i gry miejskiej. Warsztaty historyczne i medialne, wieczory narodowe oraz dyskusje prowadzone w ramach projektu pobudzały uczestników do refleksji na temat własnej kultury, a także tradycji kraju partnerów. Dzięki wspólnej pracy młodzi ludzie mieli okazję do zetknięcia się z innymi sposobami myślenia i odczuwania nie tylko na poziomie narodowym, ale także osobistym, jednostkowym.

Największym sukcesem projektu było stworzenie zintegrowanej grupy polsko-litewskiej, w której nikt nie czuł się odrzucony czy gorszy od pozostałych rówieśników. Utrzymanie przez cały czas projektu aktywności i zaangażowania uczestników na tym samym, wysokim poziomie oraz udoskonalenie metod pracy z młodzieżą również świadczą o tym, że projekt był dla uczestników dużą przyjemnością i okazją do zdobycia wielu nowych, cennych umiejętności.

PL
14

MŁODZI SPECJALIŚCI W DZIEDZINIE INFORMACJI NA RZECZ WZAJEMNEGO POROZUMIENIA

- ▶ **ORGANIZATOR:** INSTYTUT INFORMACJI NAUKOWEJ I STUDIÓW BIBLIOLOGICZNYCH, UNIwersYTET WARSZAWSKI
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** VILNIAUS UNIVERSITETO KOMUNIKACIJOS FAKULTETAS
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 22-28.07.2014, JAROCIN (POLSKA)

W projekcie wzięli udział studenci z kół naukowych Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Wileńskiego. Podstawowym założeniem przyświecającym projektowi było przekonanie, że znacząca część konfliktów lokalnych i globalnych – także etnicznych – spowodowana jest brakiem rzetelnej, szybkiej i powszechnie dostępnej informacji. Celem działań w ramach projektu była wymiana opinii dotyczących możliwości prowadzenia międzynarodowego dialogu pomiędzy Litwą i Polską. Dialog ten umożliwiłby lepsze poznanie kultur obu krajów, niwelowanie stereotypów i pozytywne kształtowanie postaw za pomocą rozwiązań dostępnych w dobie społeczeństwa informacyjnego.

Uczestnicy, przygotowując warsztaty, dyskusje oraz prezentacje multimedialne, w których poruszane były zagadnienia będące tematem sporów pomiędzy naszymi narodami, mieli okazję dokładnie przeanalizować genezę tych problemów. Przedmiotem rozmów był poziom zaangażowania Polaków i Litwinów w dyskusje o relacjach polsko-litewskich w mediach. Uczestnicy debatowali o tym, jak często porusza się ten temat, kto bierze udział w dyskusji, jakie wątki budzą największe emocje, w jaki sposób przeciwdziałać negatywnym

przekazom podsycającym konflikty. Wymiana poglądów pozwoliła młodzieży na zrozumienie racji obu stron, a także wypracowanie wspólnego racjonalnego podejścia. Jednocześnie obie strony miały okazję na przedstawienie tych aspektów kultury swoich krajów, z których są dumni. Projekt pozwolił na nawiązanie współpracy organizacji studenckich obu uczelni, którą planuje się kontynuować w przyszłości. Uczestnicy musieli włożyć wiele wysiłku, aby przygotowując się do spotkań w czasie projektu, poznać historyczne podłoże dzisiejszych konfliktów. Włożyli również dużo pracy, aby zdobyć wiedzę o obecnie prowadzonych działaniach mających na celu poprawę relacji polsko-litewskich. W czasie przygotowań wzbogacali swoją wiedzę zarówno z dziedziny historii, kultury, jak i medjoznawstwa.

Udział w projekcie pozwolił uczestnikom udoskonalić umiejętności prowadzenia dyskusji na trudne tematy z poszanowaniem stanowiska i racji drugiej strony. Należy zaznaczyć, że uczestnicy projektu spisali się pod tym względem doskonale. Młodzież uczyła się wykorzystywać nowoczesne narzędzia do przygotowywania dyskusji i prezentowania jej wyników oraz tworzenia stron internetowych.

EUROPA LOKALNIE: NADZIEJE I OBAWY

- ▶ **ORGANIZATOR:** KLUB EUROPEJSKI DOUZELAGE W ZESPOLE SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 1 W CHOJNIE
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** PRIENAI „ŽIBURYS” GYMNASIUM
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 22-27.06.2013, PRIENAI (LITWA)

Projekt „Europa lokalnie: nadzieje i obawy” polegał na polsko-litewskiej wymianie młodzieży, która odbyła się w Prienai (Litwa) i jego okolicach. W działaniach wzięło udział 10 młodych Litwinów i 10 Polaków w wieku 15-18 lat oraz ich opiekunowie. Celem projektu było uświadomienie jego uczestnikom, że mogą mieć realny wpływ na życie swoich miejscowości, krajów, a nawet całej Europy. Podczas wymiany jej uczestnicy wspólnie zastanawiali się nad wyzwaniami, jakie pojawią się przed młodymi ludźmi w Europie w ciągu następnych kilku lat oraz w jaki sposób te wyzwania wpłyną na życie młodzieży w takich miejscowościach jak Chojna czy Prienai, skąd wywodzili się uczestnicy projektu.

W czasie realizacji projektu jego uczestnicy brali udział w przygotowanych przez siebie warsztatach, odbyli debatę oksfordzką, przeprowadzili badania ankietowe w swoich społecznościach i wspólnie przeanalizowali ich wyniki, zorganizowali dwie wystawy fotograficzne (jedną w Prienai i jedną w Chojnie) na temat wyzwań, jakie stoją przed młodzieżą w małych miasteczkach. Młodzież przeprowadziła także analizę porównawczą artykułów z prasy lokalnej, w której przedstawiano sprawy młodzieżowe. Projekt „Europa lokalnie: nadzieje i obawy” realizował działania w obszarze edukacji europejskiej i obywatelskiej. Miały one zachęcić do aktywności w życiu publicznym i procesie podejmowania

decyzji. W trakcie projektu poruszono również tematy związane z przyszłością młodych ludzi w Unii Europejskiej, a także przedstawiono problematykę młodzieżową w mediach lokalnych. Ponadto uczestnicy projektu wraz z członkami klubu młodzieżowego z Prienai brali udział w grze miejskiej i w warsztatach litewskich tańców ludowych.

Uczestnicy projektu, dzięki aktywnemu uczestnictwu na jego wszystkich etapach, poznali kulturę oraz zwyczaje litewskie i polskie, rozwinęli swoje umiejętności organizacyjne, nabrali pewności siebie, nauczyli się pracować w zespole i zrozumieli, czym jest poczucie odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Można było zauważyć znaczący wzrost umiejętności związanych z publicznymi wystąpieniami i prezentowaniem swoich opinii wśród uczestników projektu. Realizacja projektu „Europa lokalnie: nadzieje i obawy” miała duże znaczenie dla Klubu Europejskiego Douzelage. **Klub, będący organizacją koordynującą projekt, wzmocnił swój potencjał organizacyjny, jeżeli chodzi o umiejętności merytoryczne swoich członków. Wzmocniła się jego pozycja w środowisku lokalnym.** Ponadto klub stał się bardziej znany i rozpoznawalny. Największym sukcesem w partnerstwie polsko-litewskim była integracja młodzieży biorącej udział w projekcie i trwale nawiązane przyjaźnie.

RAZEM – MOŻEMY

- ▶ **ORGANIZATOR:** ZARASŲ JAUNIMO CENTRAS
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** DOM POJEDNANIA I SPOTKAŃ IM. ŚW. MAKSYMILIANA KOLBEGO W GDAŃSKU
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 20-25.08.2013, ZARASAI (LITWA)

W dniach 20-25 sierpnia 2013 roku w Zarasai odbyło się spotkanie młodzieży z Polski i Litwy w ramach wymiany „Razem możemy”. W projekcie brało udział po 12 młodych z każdego kraju. Zwieńczeniem projektu było wystąpienie uczestników projektu na festiwalu „Mėnuo Juodaragis”, gdzie młodzież zaprezentowała samodzielnie utworzony program. Młodzi artyści tańczyli narodowe tańce, śpiewali pieśni własnego autorstwa, dowodząc, że między Polakami i Litwinami nie ma narodowościowych uprzedzeń i oba narody mogą przyjaźnie współpracować, korzystając z wolności tworzenia i ekspresji.

Większość uczestników projektu z Polski była na Litwie po raz pierwszy. Przez cały czas trwania projektu jedynym problemem była bariera językowa, ale uczestnicy szybko oswoili się i doskonale porozumiewali się po angielsku. Szybko się zapoznali, znaleźli wspólne zainteresowania i wspólnie współpracowali przy wszystkich zadaniach, których celem było pomóc uczestnikom zaprzyjaźnić się, nauczyć ich radzić

sobie w różnych sytuacjach, twórczo pokonywać problemy i trudności. Z czasem młodzi ludzie poczuli się pewnie w nowym dla nich otoczeniu, stali się odważniejsi, nauczyli się brać udział w konstruktywnych dyskusjach na różne tematy, komunikować z nowo spotkanymi ludźmi. Liderzy polskiej grupy – Artur i Krzysztof – zastanawiali się nad kontynuacją projektu i chcieliby w następnym roku zorganizować go w Polsce, a jako partnerów zaprosić organizatorów tej wymiany na Litwie.

Dzięki projektowi uczestnicy zdali sobie sprawę, że narodowość w kontaktach z innymi nie jest taka ważna. Wszyscy jesteśmy równi, a kiedyś nasze kraje łączyła wspólna historia, która jest żywa do dziś, dlatego warto jest pielęgnować, pogłębiać przyjazne stosunki i zachęcać innych mieszkańców naszych krajów do pielęgnowania przyjaznych kontaktów.

PL
18

FEEL THE MUSIC!

- ▶ **ORGANIZATOR:** FUNDACJA POMOCY NIEWIDOMYM W ŁOMIANKACH DOLNYCH
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** RYT LIETUVOS KRAŠTO JAUNIMO CENTRAS „ARKA”
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 8-15.09.2013, ZWARDOŃ (POLSKA)

Wymiana młodzieżowa „Feel the Music!” została zorganizowana na terenie Polski przez wolontariuszy Fundacji Pomocy Niewidomym. Wszelkie działania prowadzone były przy udziale litewskiego partnera, znanego organizatorowi z poprzednich projektów realizowanych w ramach programu „Młodzież w działaniu”. Celem wymiany było zwiększenie świadomości na temat roli, jaką muzyka odgrywa w życiu każdego człowieka.

Głównymi działaniami w trakcie wymiany były warsztaty organizowane przez wolontariuszy Fundacji Pomocy Niewidomym, wolontariuszy z Litwy oraz przez zaproszonych trenerów. W trakcie projektu uczestnicy mieli możliwość rozwinięcia zdolności oratorskich podczas prowadzenia rozmowy oraz sztuki negocjacji poprzez zgłębianie techniki Alexandra, dzięki której można świadomie minimalizować napięcie powstałe na skutek stresu. Warsztat ten nauczył uczestników, jak osią-

gnąć kontrolę nad swoim ciałem i umysłem. Młodzież podczas warsztatów muzycznych uczyła się piosenek kraju partnera. Został zorganizowany występ przed 300-osobową publicznością. W ten sposób przedstawiono i rozpowszechniono rezultaty projektu. Uczestnicy udowodnili lokalnej społeczności, że współdziałanie młodzieży z dwóch krajów jest możliwe i może przynieść naprawdę fantastyczne efekty. Udział w projekcie niewidomej osoby uświadomił młodzieży, że bariery fizyczne nie muszą powodować wykluczenia ze społeczeństwa.

Główną wartością edukacyjną projektu było uświadomienie uczestnikom wartości dialogu międzykulturowego. Muzyka posłużyła za doskonałe narzędzie przełamywania barier wynikających z odmiennej narodowości. **W trakcie projektu uczestnicy zdali sobie sprawę z tego, jak ważne jest zachowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnej tolerancji różnorodności kulturowej.**

NIECH GLINA PRZEMÓWI W RODZIMYM JĘZYKU

- ▶ **ORGANIZATOR:** KALVARIJOS GIMNAZIJA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. GENERAŁA NIKODEMA SULIKA W DĄBROWIE BIAŁOSTOCKIEJ
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 21-27.10.2013, KALWARIA (LITWA)

„Niech glina przemówi w rodzimym języku” – to nazwa projektu wymiany polsko-litewskiej, której realizacja rozpoczęła się 21 października 2013 roku w Kalwarii na Litwie. Uczestnicy projektu, zarówno ze strony polskiej, jak i litewskiej, zyskali wiedzę dotyczącą tradycji glinianej ceramiki na terenie sąsiednich krajów. Odbyła się również prezentacja dotycząca kultury Polski i Litwy oraz minikonkurs sprawdzający zdobytą wiedzę. Głównym punktem projektu była ludowa wieczornica, która odbyła się w piątek 25 października, podczas której zaprezentowane zostały wytworzone wyroby, zaś całość dopełniły polskie i litewskie produkty kulinarne oraz międzynarodowe pieśni. W sobotę uczestnicy wymiany odwiedzili Rumšiškės (litewski skansen) i Kowno.

Projekt „Niech glina przemówi w rodzimym języku” pozwolił uczestnikom na poznanie i odkrywanie narodowej tożsamości i unikalności starego rzemiosła charakterystycznego dla tradycji obu narodów.

Głównym celem projektu było kształtowanie międzykulturowych i społecznych kompetencji poprzez stworzenie młodzieży warunków do rozwijania przyjaznych stosunków, świadomości historycznej i poznania znaczenia dziedzictwa narodowego. Podczas trwających 7 dni twórczych warsztatów młodzież mogła zdobyć praktyczne umiejętności i wiedzę o rzemiośle ceramicznym, poznać i popularyzować od stuleci pielęgnowane tradycje. Końcowym rezultatem projektu były wykonane przez uczestników wyroby ceramiczne, zdobione w motywy narodowe. Prace te zostały przedstawione na konferencji podsumowującej projekt.

Udział młodzieży w projekcie „Niech glina przemówi w rodzimym języku” pogłębił jej wiedzę o tradycjach historycznego rzemiosła, młodzież poszerzyła także swoje kompetencje międzykulturowe i społeczne. Udana realizacja projektu stanowi zachętę do kontynuacji i poszukiwania nowych form oraz możliwości edukacji młodzieży.

Z TRADYCYJĄ W PRZYSZŁOŚĆ

- ▶ **ORGANIZATOR:** AKADEMIA PODMIOTOWEGO WSPIERANIA MŁODZIEŻY W POLICACH
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ŠALČININKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KULTŪROS CENTRAS
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 21-28.06.2014, POGORZELICA (POLSKA)

W projekcie uczestniczyli podopieczni placówki resocjalizacyjnej w Trzebieży oraz ich rówieśnicy tworzący grupę artystyczną ArtCrew. Litewską grupę uczestników stanowią młodzież z zespołu „Smile” z Solecznik. Głównym działaniem podczas wymiany były warsztaty ukierunkowane na stworzenie wspólnego spektaklu artystycznego, dzięki któremu uczestnicy mogliby zaprezentować swoje artystyczne uzdolnienia. Wybrany przez uczestników tematem spektaklu były problemy w relacjach dzieci z ojcem. Spektakl został zaprezentowany podczas wymiany dla młodzieży z powiatu polickiego, wydana została także pamiątkowa płyta z zapisem spektaklu. Program wymiany obejmował również warsztaty międzykulturowe.

Uczestnictwo w projekcie dało młodzieży szansę na rozwój osobisty poprzez możliwość poznawania i doskonalenia osobistych uzdolnień oraz zainteresowań artystycznych, możliwość rozwijania twórczej i innowacyjnej postawy. Młodzież mogła także poznać własne umiejętności poprzez aktywne działanie i realizację projektu zbudowanego na wspólnie

określonych celach i zadaniach do wykonania. Możliwość prezentacji swoich osiągnięć w profesjonalnych warunkach scenicznych, przed dużą publicznością, podniosła samoocenę młodzieży, wiarę we własne możliwości i rozwinęła motywację do dalszej aktywności. Istotne znaczenie miał też fakt wykorzystania edukacji pozaformalnej do kształtowania miękkich kompetencji, takich jak umiejętność komunikacji w zespole, punktualność czy systematyczność. Projekt przyczynił się również do zwiększenia motywacji młodzieży do nauki języków obcych.

Dzięki realizacji projektu Akademia Podmiotowego Wspierania Młodzieży zyskała bardzo pozytywny obraz w lokalnej społeczności – wśród dziennikarzy, przedstawicieli lokalnego samorządu oraz młodzieży. **Widzowie byli zaskoczeni profesjonalizmem, z jakim młodzież przygotowała przedstawienie, gratulacje ogromnie ucieszyły uczestników projektu i zmotywowały ich do kolejnych działań.**

FEEL GREAT – FEEL IT THIS DAY

- ▶ **ORGANIZATOR:** VŠĮ ROKIŠKIO JAUNIMO CENTRAS
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** FUNDACJA ZMIAN SPOŁECZNYCH „KREATYVNI” W GDAŃSKU
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 22-29.08.2013, RAKISZKI (LITWA)

„Feel great – feel it this day” to projekt wymiany młodzieży zrealizowany przez Centrum Młodzieży w Rokiškis (Rakiszkis) na Litwie i Fundację Zmian Społecznych „Kreatywni”, który był zrealizowany w dniach 22-29 sierpnia 2013 roku w mieście Rokiškis na Litwie. W działaniach udział wzięło 20 młodych ludzi (w wieku od 13 do 30 lat) z Polski i Litwy. Celem wymiany było kształtowanie międzykulturowego dialogu młodzieży, świadomości narodowej poprzez środki wyrazu artystycznego. Uczestnicy uczyli się przy tym tolerancji, współpracy, pracy w zespole, poszukując wspólnego języka dla dwóch różnych kultur ze wspólną historią.

Zadaniem projektu było zapoznanie uczestników z różnymi rodzajami sztuki w naszym regionie. Uczestnicy – poprzez taniec, śpiew, tworzenie rękodzieła – wzajemnie poznawali

swoje kraje, kulturę i obyczaje. Śmiało wyrażali swoje myśli i proponowali idee. Młodzież z obu państw, przy pomocy choreografów Rimute Beloviene i Eimontasa Šerkšniovasa, stworzyli wspólny taniec, z którym wystąpili na placu Niepodległości, przy Centrum Kultury, miejskim skwerku przy ulicy Taikos w mieście Rokiškis oraz na centralnym placu miasta Anykščiai (Oniksza).

Uczestnicy wymiany pracowali w międzykulturowych grupach, doskonalili umiejętności porozumiewania się w obcym języku, rozwijali zdolności organizacyjne. Na występach przed miejską publicznością uczyli się opanować sceniczną treść. Z zebranych fotografii młodzież przygotowała wystawę, która była prezentowana w bibliotece rejonowej samorządu Rokiškis oraz w Centrum Młodzieży.

PLAY. LEARN. TEACH

- ▶ **ORGANIZATOR:** DIEVENIŠKIŲ TECHNOLOGIJŲ IR VERSLO MOKYKLA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ZARZĄD GŁÓWNY POLSKIEGO ZWIĄZKU GŁUCHYCH W WARSZAWIE
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 5-11.08.2013, DZIEWIENISZKI (LITWA)

Uczestnikami projektu „Play. Learn. Teach” było 5 osób słyszących z Szkoły Technologii i Biznesu w Dziewieniszkach, 3 osoby niesłyszące z Litewskiego Centrum Edukacji Osób Niesłyszących, umożliwiającego zdobycie średniego wykształcenia dzieciom z zaburzeniem słuchu, 8 osób słabosłyszących ze Szkoły Zawodowej dla Niesłyszących i Słabosłyszących w Warszawie oraz 2 osoby słyszące z Polskiego Stowarzyszenia Głuchych. W projekcie brały udział dwie tłumaczki – wolontariuszki litewskiego i polskiego języka migowego.

Program wymiany był bardzo intensywny. Wszystkie działania i zadania były ukierunkowane na integrację grupy, pracę zespołową, umiejętność przewodzenia, przyjmowanie odpowiedzialności, wyznaczanie celów, orientację w czasie, „język ciała”, szacunek i wyrozumiałość dla mówiącego w innym języku, w inny sposób.

Pierwsze dwa dni wymiany przeznaczone były na poznanie się uczestników, dzielenie oczekiwaniami, obawami, dyskusje nad możliwościami, jakie płyną z udziału w projekcie. Reprezentanci uczestników przedstawili swoje instytucje, każda strona opowiedziała o swoim kraju. Trzeciego dnia zorganizowano

wycieczkę rowerową z zamku w Dziewieniszkach. W szkolnym laboratorium spożywczym młodzież przygotowywała tradycyjne polskie i litewskie potrawy. Wyjątkowym wydarzeniem w czwartym dniu spotkania był wieczór w renesansowym zamku w Narwiliszkach. Dziewczęta ubrały się renesansowe suknie, a chłopcy w kostiumy z epoki. Tańce były wręcz bajeczne. Piątego dnia wymiany uczestnicy przenieśli się z zamku do agroturystycznej osady w Wojcieszunach (Vaitiešiūnai). Po drodze zwiedzili ruiny Republiki Pawłowa.

Jeszcze w czasie zajęć w zamku uczestnicy prezentowali gry i zabawy, w jakie bawili się ich dziadkowie, rodzice i oni sami, a następnie zaczęli tworzyć nową wspólną grę, która miała bawić, łączyć i uczyć. Nowe otoczenie i wspaniała przyroda tak zbliżyły uczestników wymiany, że szybko wybrali oni liderów, podzielili się odpowiedzialnością i już ostatniego dnia pobytu zaprezentowali swoją grę „P.L.L.T” na żywo.

Uczestnicy wymiany zrozumieli, że mowa i język narodowy to tylko niektóre możliwości porozumiewania się. Dostrzegli, że mimo różnic kulturowych i językowych mają ze sobą wiele wspólnego, dlatego niezwykle szybko nawiązali kontakt.

ŚREDNIOWIECZNI RZEMIEŚLNICY

- ▶ **ORGANIZATOR:** TOWARZYSTWO NAUKOWE PRUTHENIA W OLSZTYNIE
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** DRUSKININKU JAUNIMO UŽIMTUMO CENTRAS
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 9-16.06.2013, OLSZTYN (POLSKA)

Projekt „Średniowieczni rzemieślnicy” powstał, aby przybliżyć jego uczestnikom historię i kulturę plemion pruskich i jaćwieskich, najstarszych mieszkańców ziem litewskich oraz Warmii i Mazur. Dzięki udziałowi w projekcie młodzi ludzie mogli poznać wspólną przeszłość łączącą nasze narody.

Młodzież poznała techniki wyrobu i wzornictwa glinianych naczyń oraz techniki tkania kolorowych zapasek zwanych krajkami. Uczestnicy ulepili wspólnie ponad 230 glinianych naczyń: kubeczki, kieliszki, naczynia sitowate, miski oraz wazon. Powstały też gliniane pręśliki oraz formy do pieczenia w piecach. Młodzi ludzie wykazali się dużą inwencją twórczą podczas tworzenia naczyń według własnego projektu. Uczestnicy przygotowali także ciasto i zakwas na chleb, zorganizowali warsztaty kulinarne, w trakcie których piekli podpłomyki, owoce, chleb oraz jaja w popiele. Młodzież dowiedziała się, jak w dawnych czasach przechowywano żywność, miała również okazję samodzielnie skonstruować średniowieczną „lodówkę”. Wieczory narodowe były dla

uczestników okazją do poznania polskich i litewskich tradycji. Dzięki zajęciom z animacji językowej poznali przysłowia popularne krajach partnera. Rozmawiali także o stereotypach i uprzedzeniach, starając się zrozumieć ich podłoże. Uczestnicy projektu przekonali się, że zwyczaje polskiej i litewskiej młodzieży nie są tak odmienne, jak im się wydawało. Wszyscy słuchają podobnej muzyki, oglądają te same filmy.

Młodzież, uczestnicząc w warsztatach, przygotowywała się do wspólnych obchodów Święta Ulicy Dąbrowszcza-ków, podczas których prowadziła warsztaty garncarskie dla najmłodszych, warsztat tkacki oraz przybliżyła lokalnej społeczności historię Prusów. Uczestnicy projektu zdobyli nie tylko wiedzę teoretyczną, dotyczącą historii i tradycji plemion pruskich i jaćwieskich, ale także nauczyli się wielu zapomnianych już czynności, jak na przykład lepienie garnków. **Możliwość uczestnictwa w międzynarodowym projekcie pozwoliła im nabrać pewności siebie oraz rozwinąć umiejętności językowe.**

ŚLADAMI POWSTAŃCÓW 1863 NA LITWIE

- ▶ **ORGANIZATOR:** MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W PIEKARACH ŚLĄSKICH
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** KAUNAS COUNTY PUBLIC LIBRARY
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 9-14.07.2013, KOWNO (LITWA)

Działania realizowane w ramach projektu „Śladami powstańców 1863 na Litwie” miały miejsce w Kownie w dniach od 9 do 14 lipca 2013 r. W projekcie uczestniczyły dwie grupy partnerskie – reprezentujące Miejską Bibliotekę Publiczną w Piekarach Śląskich oraz Kaunas County Public Library. Celem projektu było zaznajomienie uczestników wymiany z wydarzeniami związanymi z powstaniem styczniowym i historią łączącą oba narody.

Młodzież uczestniczyła w grze miejskiej „Śladami powstańców 1863 ulicami Starego Miasta w Kownie”, a następnie obejrzała zrekonstruowany przez Filmotekę Narodową film niemy „Rok 1863”, oparty na powieści Stefana Żeromskiego „Wierna rzeka”. Uczestnicy przygotowali pod basztą zrekonstruowanego kowieńskiego zamku wieczerę poezji przy świecach, czytali poezję w języku polskim, litewskim i angielskim oraz zwiedzili Muzeum Powstania Styczniowego w miejscowości Paberžė. Odwiedzili także miejsca

pochówku powstańców i mogli powstańcze na miejscowym cmentarzu. Zdobyta w ten sposób wiedza historyczna stała się bardzo przydatna do przeprowadzenia warsztatu plastycznego, którego efektem są dwie bliźniacze gry planszowe o powstaniu styczniowym. Wszyscy uczestnicy projektu otrzymali dyplomy i okolicznościowe monety wydane z okazji 150. rocznicy powstania styczniowego oraz album „Powstanie styczniowe” ufundowany przez Narodowe Centrum Kultury z Warszawy.

Największym sukcesem projektu był fakt, że odległy historycznie temat, być może z pozoru mało interesujący, udało się zrealizować w sposób atrakcyjny i aktywizujący młodych ludzi. Młodzież angażowała się w realizowane działania na każdym etapie projektu, a udział w przedsięwzięciu dostarczył uczestnikom niezapomnianych wrażeń. Z pewnością pozostaną one na długo w pamięci młodych Polaków oraz Litwinów.

PTAKI EMIGRACJI

- ▶ **ORGANIZATOR:** KAUNO RAJ. VILKIJOS GIMNAZIJA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** GIMNAZJUM W ZESPOLE SZKÓŁ W KRZĘCINIE
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 22-28.09.2013, VILKIJA (LITWA)

Celem projektu było porównanie postawy litewskiej i polskiej młodzieży wobec emigracji. W projekcie uczestniczyły 24 osoby: po 10 uczniów i 2 kierowników z każdego kraju.

Uczestnicy projektu mieli okazję do wymiany doświadczeń związanych ze zjawiskiem emigracji w obu krajach oraz wpływem emigracji na młodzież i jej otoczenie. Przedstawiciele obu organizacji partnerskich przygotowali prezentacje na temat sytuacji emigracyjnej w swoim kraju. Dyskutowano o pozytywnych i negatywnych skutkach emigracji oraz wynikających z niej problemach i oczekiwaniach młodzieży na ich rozwiązanie. W działaniu stosowano następujące metody: zbieranie danych statystycznych, sondaże, prezentacje zebranej informacji, gry z podziałem na role, twórcze warsztaty, prace w grupach, a także zabawy na świeżym powietrzu.

Podczas wizyty w gimnazjum w miejscowości Vilkija uczniowie z Polski spotkali się z litewską młodzieżą, brali udział w lekcjach, zwiedzali szkolne muzeum. Uczestniczyli oni także w pieszej wycieczce po okolicach Vilkiji, odwiedzili Memoriał Ofiar Holocaustu. Zorganizowano także podróż do Stacji

Obrączkowania Ptaków na Przylądku Ventė, gdzie uczestnicy projektu fotografowali migrujące ptaki, a swoje zdjęcia zaprezentowali na wystawie. Młodzi ludzie zwiedzali muzeum etnograficzne „A. ir J. Juškų muziejus” w Vilkiji, gdzie uczyli się litewskich przyśpiewek ludowych, a także spotkali się ze starostą Vilkiji. Młodzież wzięła też udział w dyskusji o problemach emigracji młodzieży, zorganizowanej przez Departament Młodzieży Samorządu Rejonu Kowieńskiego, podczas której spotkała się z merem kowieńskiego rejonu Valerijusem Makūnasem.

W czasie wymiany uczestnicy przygotowali wspólny spektakl o tematyce związanej z projektem, który zaprezentowali mieszkańcom Vilkiji. Wydano również kalendarz ze zdjęciami wykonanymi przez uczestników w trakcie projektu. Efekty pracy młodzieży zostały zaprezentowane 30 listopada na corocznych dożynkach rejonu kowieńskiego. Promocyjne artykuły o projekcie były opublikowane na stronach internetowych na Litwie: www.krs.lt, www.vilkijosgimnazija.lt, oraz w Polsce: www.liderpojezierza.pl.

SAMORZĄD UCZNIOWSKI: PRAWDZIWA DEMOKRACJA CZY GRA?

- ▶ **ORGANIZATOR:** PRIENŲ ŠVIETIMO CENTRAS
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** GIMNAZJUM GMINNE W KAROLEWIE I ZESPŌŁ SZKŌŁ W WILKOWIE
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 15-21.09.2013, PRIENAI (LITWA)

Głównym celem projektu „Samorząd uczniowski: prawdziwa demokracja czy gra?” – było wzmacnianie współpracy wśród organizacji uczniowskich samorządów w szkołach w Prienai i powiecie kętrzyńskim, stworzenie warunków dla wymiany doświadczeń i idei z dziedziny uczniowskiej samorządności, wcielając w życie demokratyczne sposoby na zarządzanie szkołą.

W czasie realizacji projektu prowadzone były działania, które pomogły uczniom poznać kulturowe podobieństwa i różnice, doświadczenia uczniów w działalności samorządowych organizacji, dzielić się doświadczeniem, analizować i wyciągać wnioski. Po przyjeździe do Prienai uczestnicy projektu przygotowywali się do głównego działania – dyskusji okrągłego stołu. Spotkali się także z samorządem uczniowskim miejskiej szkoły ogólnokształcącej – gimnazjum Žiburio w Prienai oraz rejonowej szkoły ogólnokształcącej w Skriaudziū i zapoznali z ich inicjatywami. W odwiedzanych szkołach uczestnicy włączyli się w proces edukacji. W gimnazjum Žiburio brali udział w integracyjnej lekcji etnokultury, w czasie której poznali li-

tewskie zwyczaje, muzykę, tańce i gry, a także uczestniczyli w dyskusji w klubie debat. W szkole w Skriaudziū uczestniczyli w lekcji „Vaikų ir jaunimo suvalkietiškas kankliavimas” o specyfice gry dzieci i młodzieży z Suwalkiji na litewskim narodowym instrumencie – kankles.

W Muzeum Krajoznawczym w Prienai odbył się program edukacyjny „Droga chleba”. Uczestnicy nie tylko mogli zobaczyć proces pieczenia chleba, ale i wziąć w nim udział. Z przygotowanego specjalnie dla nich ciasta młodzi ludzie mogli własnoręcznie uformować i upiec swój bochenek chleba, który mogli zabrać ze sobą. Zanim chleb się upiekł, uczestnicy zapoznali się ze skomplikowaną drogą, którą muszą przejść składniki zakwasu, zanim staną się chlebem.

Biorąc pod uwagę nawiązaną wspólną współpracę, planowana jest kontynuacja projektu, która mogłaby być doskonałą okazją do podzielenia się efektami, jakie udało się zrealizować w szkołach uczestników.

MORZE SOLIDARNOŚCI: BAŁTYK

- ▶ **ORGANIZATOR:** STOWARZYSZENIE MŁODZIEŻOWYCH INICJATYW TWÓRCZYCH „CREATOR” W KRAKOWIE
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ASSOCIATION „MEMOVE”
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 13-20.07.2014, DARŁÓWKO (POLSKA)

Projekt „Morze Solidarności: Bałtyk” miał za zadanie ukazanie uczestnikom powiązań pomiędzy Polską i Litwą, wynikających z położenia geopolitycznego. Celem działań podejmowanych w czasie jego trwania było zmotywowanie młodych ludzi do szukania powiązań z krajami sąsiedzkimi i rozwijania działalności nastawionej na współpracę z nimi.

Projekt odbył się w dniach 13-20 lipca 2013 roku w Darłównku. Uczestniczyło w nim 20 doświadczonych liderów młodzieży, trenerów, menadżerów oraz wolontariuszy z Polski i Litwy. Pierwsze dwa dni projektu przebiegły na wzajemnym poznawaniu się uczestników, wprowadzeniu ich do tematyki projektu, zarysowaniu struktury działań. Następnie rozpoczęły się warsztaty realizujące główne cele projektu: „Bałtyk – nasz dom” i „Pierwsza strona gazety”. Wieczorem uczestnicy wzięli udział w tzw. „Polskiej nocy”, podczas której zostały zaprezentowane tradycyjne polskie zwyczaje, tańce, muzyka. Trzeci dzień projektu rozpoczął się grą w „Żywe szachy”, co umożliwiło młodym ludziom poznanie podstawowych czynności związanych z projektowaniem gier. Następnie uczestnicy uczestniczyli w warsztatach „Bałtycka mapa myśli”. W sesji popołudniowej kontynuowali naukę na temat projektowania gier i budowali

więź z pianek w ćwiczeniu „Marshmallow challenge!”. Udział w warsztatach „Człowiek człowiekowi wilkiem” był okazją do omówienia najważniejszych problemów, z jakimi borykają się kraje nadbałtyckie. Kolejnego dnia, podczas warsztatów „Nasza przyszłość” i „Sieć życia”, uczestnicy nakreślili oraz przedyskutowali swe obawy dotyczące przyszłości w skali lokalnej i regionalnej oraz mieli szansę przeanalizować powiązania ekonomiczne i społeczne pomiędzy Polską i Litwą. Wieczorami uczestnicy kontynuowali wspólną integrację i sami aranżowali typowe dla swoich krajów gry i zabawy.

Dla większości z uczestników, którzy po raz pierwszy brali udział w projekcie międzynarodowym, stał się on katalizatorem dla dalszych działań, zwiększającym ich mobilność i otwartość na perspektywy dostępne dla młodych osób w Europie. **Trzech uczestników projektu poprzez nabycie nowych umiejętności rozpoczęło pracę nad stworzeniem aplikacji – gry na nośniki z oprogramowaniem Android i Apple.**

Uczestnicy z Litwy w czasie swojego pobytu szybko pozbyli się uprzedzeń oraz stereotypów związanych z Polską, o czym niejednokrotnie informowali. Wielu Litwinów chciałoby tu powrócić, gdyż są zafascynowani polską kulturą oraz poznanymi ludźmi.

LIVE: MUZYKA BUDUJE ZROZUMIENIE

- ▶ **ORGANIZATOR:** VŠĮ JUNGŲTINĖS MUZIKOS SPALVOS
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** FUNDACJA POMOCY DZIECIOM I OSOBOM DOROSŁYM Z WADĄ SŁUCHU I DODATKOWYMI ZABURZENIAMI „POKONAĆ CISZĘ” W WARSZAWIE
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 14-18.06.2013 – POLSKA, 19-23.06.2013 – LITWA

Projektem „LIVE: Muzyka buduje zrozumienie” („LIVE: Promoting Understanding Through Music”) jego twórcy chcieli udowodnić, że muzyka to najlepszy sposób na zbliżenie kulturowe młodzieży z Polski i Litwy. Spotkania przedstawicielei młodzieży z Polski (kierownictwo Fundacji „Pokonać Ciszę” oraz zespół „Orange Tree”) i Litwy (kierownictwo VŠĮ Jungtinės muzikos spalvos oraz zespół „Colours of Bubbles”) odbywały się po obu stronach granicy. W ramach projektu organizowano wspólne koncerty, w których uczestniczyła także młodzież niepełnosprawna, odbywały się dyskusje o kulturze i życiu codziennym polskiej i litewskiej młodzieży, dając w ten sposób możliwość lepszego poznania się i zrozumienia.

Mocną stroną projektu było doświadczenie obu organizacji w tworzeniu specjalnych występów dla młodzieży z mniejszymi możliwościami (w Warszawie dla osób z wadą słuchu, w Szowlach – dla niepełnosprawnych). Te niestandardowe koncerty były nagrane i wydane na CD, z załączoną informacją o formach nieformalnego kształcenia, działalności Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży, jak i o możliwościach działań na płaszczyźnie kulturalnej na rzecz wzajemnego zrozumienia i zbliżenia narodów.

A NASI PRZODKOWIE...

- ▶ **ORGANIZATOR:** VARĖNOS ŠVIETIMO CENTRAS
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** GIMNAZJUM W GIBACH
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 10-14.06.2013, LIŠKIAVA (LITWA)

Celem projektu „A nasi przodkowie...” było zainteresowanie młodzieży z Polski i Litwy historią ich krajów oraz etnokulturą. Aktywne poznawanie swojego otoczenia, sąsiadów miało zainicjować poszukiwanie wspólnych korzeni. W działaniach, które odbywały się w dniach 10-14 czerwca 2013 roku w Liškiavie ir Vilkiautinis, uczestniczyło 10 uczniów z gimnazjum w Gibach i tyle samo uczniów ze szkoły podstawowej w Liškiavie.

Uczestnicy przez 5 dni wymiany uczyli się języków polskiego i litewskiego, razem przygotowywali i degustowali tradycyjne potrawy, grali w popularne w obu krajach gry, jeździli na wyprawę, podczas których poznawali historię Litwy, a także wzbogacali swoje umiejętności językowe. Dużo wrażeń

uczestnikom zapewniło zwiedzanie Centrum Merkinės w Dzukijskim Parku Narodowym, wycieczki do Druskiennik i Wilna. Ciekawe i pożyteczne były dla dzieci zajęcia z wyrobu ceramiki, zielarskie czy pieczenia chleba.

Wymiana była dla uczestników wspaniałą okazją do poznania kraju sąsiadów i siebie nawzajem, możliwością poznania kultury i wspólnej historii. Kształtowała ona także tolerancję, wzajemny szacunek, umiejętności porozumiewania się i współpracy w międzynarodowej grupie. **Udany projekt i zadowolenie uczestników jest zachętą dla szkół do kontynuacji współpracy i argumentem w poszukiwaniu finansowego wsparcia na rozwijanie partnerstwa.**

SZTUKA ŁĄCZY NARODY – POLSKO-LITEWSKI DIALOG MIĘDZYKULTUROWY

- ▶ **ORGANIZATOR:** GIMNAZJUM IM. WINCENTEGO POLA W RADAWCZYKU DRUGIM
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ŠIRVINTŲ RAJONO BARTKUŠKIO PAGRINDINĖ MOKYKLA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 19-26.05.2013, GDAŃSK (POLSKA)

Głównym celem projektu „Sztuka łączy narody – polsko-litewski dialog międzykulturowy” było zbudowanie przyjaznej więzi, opierającej się na współpracy i promowaniu dialogu międzykulturowego poprzez wspólne działania artystyczne. Najważniejszym działaniem było stworzenie sztuki teatralnej – dramatu psychologicznego „Pomiędzy mną a światem”, mówiącego o problemach współczesnej młodzieży, a następnie zaprezentowanie pantomimy przed szerszym audytorium w pobliskim ośrodku kultury w Gdańsku.

Projekt angażował młodzież z mniejszymi możliwościami ekonomicznymi, pochodzącą z terenów wiejskich. Stworzony przez uczestników spektakl miał na celu niwelowanie stereotypów i uprzedzeń pomiędzy uczestnikami, a także uświadomienie im, iż trudności, z jakimi zmagają się młodzi ludzie, mają charakter globalny i nie zależą od przynależności etnicznej czy kulturowej. Ponadto wspólne tworzenie miało wydobyć potencjał artystyczny młodych ludzi, rozwinąć ich inwencję twórczą, wyłonić talenty oraz motywować do nauki języków obcych. Po zakończeniu projektu młodzież dzieliła się swoimi doświadczeniami i promowała spektakl

w środowisku lokalnym. Tego typu przedsięwzięcie wyzwoliło kreatywność i zaangażowanie uczestników, pozwalając im samodzielnie organizować działania, którymi podzielili się z innymi poprzez wystawienie sztuki. Równie ważnym wyznacznikiem rozwoju indywidualnego uczestników, a tym samym wyrównywania ich szans edukacyjnych, było odkrycie potencjału artystycznego.

Zaangażowanie uczestników w tworzenie przedstawienia wpłynęło korzystnie na ich samoocenę i pozwoliło im pozbyć się wielu kompleksów. **Młodzież dostrzegła, że zarówno polska, jak i litewska wieś kryją w sobie ogromne bogactwo i mądrość.** Poprzez przygotowanie wieczorków kulturowych i udział w nich młodzi ludzie zauważyli wiele łączących ich tradycji. Młodzież poznała również wiele unikatowych elementów, pozwalających docenić piękno różnorodności kultur naszych narodów, a tym samym nauczyć się szacunku i zrozumienia dla siebie nawzajem. Sukces projektu w znaczny sposób przyczynił się do wzrostu liczby uczniów rekrutowanych do polskiej szkoły – do klas pierwszych zgłosiło się o 20% więcej kandydatów.

DIALOG O WILNIE. POLSKO-LITEWSKIE MŁODZIEŻOWE ŚCIEŻKI KULTUROWE

- ▶ **ORGANIZATOR:** FUNDACJA POGRANICZE W SEJNACH
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** VILNIAUS SV. KRISTOFORO VIDURINE MOKYKLA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 19-23.06.2013, WILNO (LITWA)

W projekcie brała udział młodzież polska z Sejn, zaangażowana w programy edukacyjne Międzynarodowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie – Lektorium Sejneńskie, oraz młodzież litewska – uczniowie Liceum św. Krzysztofa w Wilnie. Celem projektu było zaangażowanie młodzieży polskiej i litewskiej w działania artystyczne związane z historią i tradycjami Wilna. Inspiracją do działania był dialog, który w formie korespondencji toczyli Czesław Miłosz i Tomas Venclova. Tak powstały „Listy o Wilnie”.

Podczas dwóch spotkań warsztatowych w Wilnie (w czerwcu i listopadzie 2013 roku) młodzież stworzyła trzeci list dotyczący współczesnego Wilna, z opisem jego teraźniejszości. List młodzieży zawierał różnorodne środki wyrazu artystycznego. Wykorzystano fotografię, film, sztuki wizualne. Warsztaty prowadzili artyści i wykładowcy litewscy. Prezentacja wieńcząca warsztaty, przygotowana wspólnie przez obie grupy, przybrała formę otwartej dla wszystkich wystawy w Liceum

św. Krzysztofa w Wilnie, w której rolę przewodników pełniła uczestnicząca w projekcie młodzież. Finałem działań projektowych było spotkanie z Tomaszem Venclovą, na które uczestnicy projektu zaprosili swoich rówieśników, oraz wspólny spacer po Wilnie, podczas którego poeta opowiadał o miejscach i ludziach, którzy współtworzą historię tego miasta.

Największym osiągnięciem uczestników projektu było stworzenie przez młodzież artystycznej wystawy i dostrzeżenie wartości, jaką tej pracy przypisują oni sami. **W wypowiedziach uczestników często powtarzało się zdanie, że największym przeżyciem dla nich było to, że udało im się „zrobić coś razem”, nie tylko uczestniczyć w tym samym warsztacie, ale wspólnie stworzyć coś od podstaw.** Udział w projekcie wykorzystującym metody edukacji pozaformalnej, zarówno dla uczestników, jak i prowadzących warsztaty, był doświadczeniem inspirującym i poszerzającym dotychczasowe horyzonty.

AWANGARDA STYLU – CZYLI POLSKO-LITEWSKI WYMIAR ARTRECYKLINGU

- ▶ **ORGANIZATOR:** MŁODZIEŻOWE CENTRUM EDUKACJI I READAPTACJI SPOŁECZNEJ W GONIĄDZU
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** KAUNO VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRAS „SAULUTĖ“
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 21-26.05.2013, GONIĄDZ (POLSKA)

Priorytetowym założeniem projektu była integracja młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym z placówek resocjalizacyjnych Polski i Litwy. Uczestniczkami projektu były dziewczęta w wieku od 16 do 18 lat z MCEIRS w Goniądzu oraz placówek resocjalizacyjnych z Wilna i Kowna. Zajęcia ukierunkowane były na zainspirowanie dziewcząt do odkrywania własnych potencjałów oraz kształtowania kompetencji indywidualnych i społecznych poprzez wykorzystanie obecnych we współczesnej modzie, designie i sztuce dwóch nurtów – trashion oraz recytlart.

Dzięki działaniom DIY (do it yourself) – opierających się na kreatywnych, niecodziennych zestawieniach oraz wykorzystaniu materiałów „z drugiej ręki” – dziewczęta nadały zużytem przedmiotom nowy wymiar użytkowy, tworząc z nich awangardowe dzieła sztuki, przedmioty codziennego użytku oraz części garderoby i biżuterii. Realizacja założonych celów była możliwa dzięki warsztatom poświęconym tworzeniu rękodzieła, konkursom oraz zabawom nastawionym na wspólną naukę języka. Projekt, który powstał z inicjatywy młodzieży, stanowił nowatorskie podejście do procesu resocjalizacji przez wykorzystanie nauki dbania o środowisko jako głównej formy pracy wychowawczej. Końcowym efektem działań uczestniczek była wystawa zorganizowana dla społeczności lokalnej Goniądza, podczas

której zostały zaprezentowane główne przesłania projektu, a także wytwory dziewcząt powstałe w czasie jego trwania. Zajęcia realizowane w ramach projektu skoncentrowane były przede wszystkim na różnych formach edukacji pozaformalnej i wyzwaniu kreatywności uczestniczek. Działania projektu obejmowały także zabawy o charakterze integracyjno-międzykulturowym, m.in. dotyczące zjawiska dyskryminacji, stereotypów czy tolerancji. W zajęciach integracyjnych brały również udział wychowanki Młodzieżowego Centrum Edukacji i Readaptacji Społecznej w Goniądzu. Jedną z głównych wartości edukacyjnych projektu, jaką udało się osiągnąć, była integracja młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym z placówek resocjalizacyjnych Polski i Litwy przez poznanie kultury, języka, tradycji, obyczajów oraz promowanie współpracy polsko-litewskiej w środowiskach lokalnych, w których funkcjonują zaangażowane w projekt ośrodki.

Największym sukcesem projektu było przełamanie barier międzykulturowych wśród uczestniczek, a także utwierdzenie ich w przekonaniu, że trudna sytuacja życiowa nie musi powodować społecznego wykluczenia. Dziewczęta dostrzegły, że z powodzeniem porozumiewają się w języku angielskim i pracują w środowisku międzynarodowym, co z pewnością podniosło ich samoocenę.

TAŃCZMY RAZEM

- ▶ **ORGANIZATOR:** KAUNO TITO MASIULIO JAUNIMO MOKYKLA (SZKOŁA IM. TITASA MASIULISA W KOWNIE)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** OŚRODEK SZKOLENIA I WYCHOWANIA OHP W STARGARDZIE SZCZECIŃSKIM
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 1-7.06.2013, DRUSKIENNIKI (LITWA)

W dniach od 1 do 7 czerwca 2013 r. w Druskiennikach odbyła się realizacja polsko-litewskiego projektu wymiany młodzieży „Tańczmy razem”. Projekt realizowali uczniowie kowieńskiej szkoły młodzieżowej im. Titasa Masiulisa i wychowankowie Ośrodka Szkolenia i Wychowania OHP w Stargardzie Szczecińskim. W instytucjach tych uczy się młodzież z mniejszymi możliwościami, która utraciła motywację do nauki, dzieci z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, pochodzące z rodzin z problemami społeczno-ekonomicznymi. To młodzież z rodzin o niskich dochodach, która nie ma możliwości (finansowych) spotkania się z rówieśnikami z innych krajów, wyjazdu do ośrodków wypoczynkowych, która bardzo chce poznać świat. W projekcie uczestniczyło po 5 dziewcząt i chłopców z każdego kraju w wieku 14-16 lat. Główną ideą projektu była integracja młodzieży z obu krajów, umożliwienie im poznania, zrozumienia kultury i tradycji Polski i Litwy oraz poznanie rówieśników z sąsiedniego kraju.

Działania projektowe trwały przez cały tydzień. Dzień rozpoczął się od ludowych gier. Młodzież uczyła się narodowych i współczesnych tańców oraz języków: angielskiego, polskiego i litewskiego. Odbywały się także prezentacje krajów i szkół. Młodzież mogła się przekonać, że oba kraje mają wiele historycznych, kulturalnych i ekonomicznych podobieństw. Każda grupa starała się przedstawić swój kraj jak

z najlepszej strony. W ciągu dnia odbywały się praktyczne zajęcia, w czasie których tworzone sceniczne kostiumy, ekologiczne kolekcje, organizowano wystawy rękodzieł. Zorganizowano także wycieczki do aquaparku, do zagrody Storo Romo (grubego Romasa), gdzie dzieci uczyły się ubijać masło i strzelać z łuku. Uczestnicy zwiedzali również działające tam etnograficzne muzea, oglądali zebrane w zagrodzie dzieła ludowych rzeźbiarzy. Czas wolny spędzali nad jeziorem albo zwiedzając miasto. Projekt zakończył się wspólną prezentacją życia i działania w ośrodku, którą uwieńczył wspólny taniec. Tańce i wycieczki były częścią międzykulturowej edukacji. Uczestnicy uczyli się zasad współżycia, współpracy, szacunku i tolerancji, a także doskonalili umiejętności językowe.

Nieformalny charakter nauki, wycieczki, zwiedzanie, lekcje tańca, gry tworzyły warunki sensownego spędzenia czasu, kształtowały tolerancję, zasady komunikacji. Uczestnicy uczyli się zasad niezbędnych do życia w grupie, takich jak porządkowanie pokoju, ślanie łóżka, nieprzeszkadzanie przyjacielowi w odpoczywaniu. Organizatorzy wyrazili nadzieję, że udział w projekcie podniesie motywację młodych ludzi do nauki. **Dzieląc się wrażeniami z projektu, uczniowie podkreślali, że był on bodźcem do zainteresowania sąsiednim krajem, oraz deklarowali chęć uczenia się języków.**

MUZYKA NAS ŁĄCZY

- ▶ **ORGANIZATOR:** LABDAROS IR PARAMOS FONDAS „G VAIKŲ PASAULIS”
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** GIMNAZJUM W NIECHOBRZU
- ▶ **DATA I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 18-24.06.2013, TELSZE (LITWA)

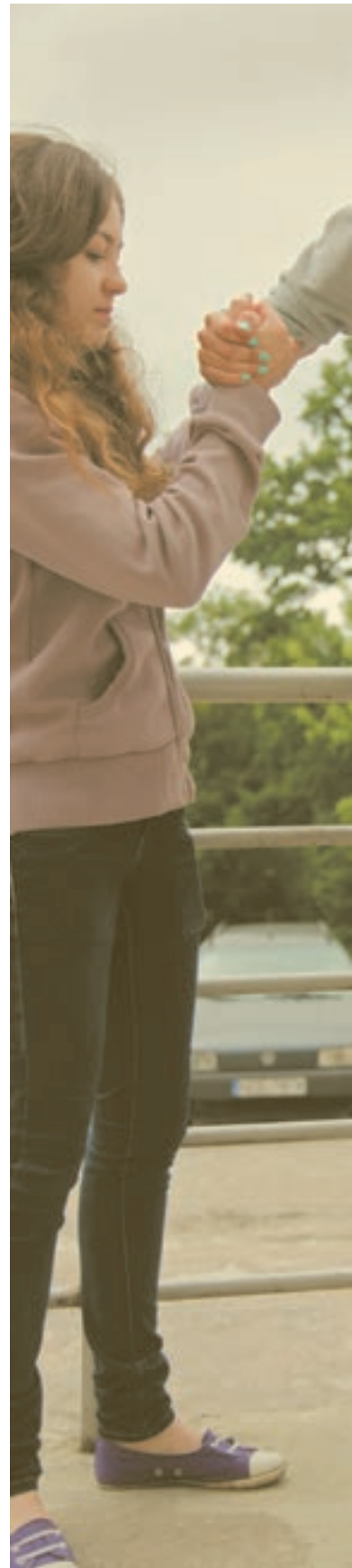
Setki niepowtarzalnych momentów uwiecznionych na zdjęciach, niezapomniane wrażenia, nowi przyjaciele ciągle przypominają uczestnikom o razem spędzonym czasie w projekcie „Muzyka nas łączy”. W dniach 18-24 czerwca 2013 roku fundacja charytatywnej pomocy Labdaros ir paramos fondas „G vaikų pasaulis” razem z partnerami z Gimnazjum w Niechobrzu zrealizowała muzyczny projekt „Muzyka nas łączy”. Większą część tego projektu sfinansował Litewsko-Polski Fundusz Wymiany Młodzieży. Fundacja charytatywnej pomocy LPF „G vaikų pasaulis” już drugi rok organizowała program wymiany młodzieży i brała w nim udział. Celem projektu było promowanie międzynarodowej komunikacji młodzieży poprzez wymianę dobrych praktyk, kształtowanie poczucia solidarności wśród młodzieży oraz promowanie tolerancji. Głównym motywem projektu była muzyka, która – jako nieformalny środek kształcenia młodzieży – łączy, jednoczy, zachęca do kreatywności oraz poznawania nowych ludzi.

Idea muzycznego projektu narodziła się podczas realizacji projektu wymiany młodzieży. Spotkanie zorganizowano w Telszach (Telšiai). W wymianie wzięła udział młodzież z różnych miast: Možejk (Mažeikiai), Szowli (Šiauliai) Szkud (Skuodas), Telszy (Telšiai), aby wspólnie działać, tworzyć i poznawać się.

Uczestnicy wspólnie stworzyli spektakl muzyczny. Rezultat zadziwił ich samych – wydarzenie wywołało mnóstwo emocji, radosnych okrzyków, a nawet owacje. Najciekawszy, a zarazem najtrudniejszy, był sam proces tworzenia. Mimo

iz młodzież pracowała w dużym skupieniu, nie obeszło się bez śmiechu, żartów i wesołych zdarzeń. Po kilku wspólnie spędzonych dniach uczestnicy rozumieli się niemal bez słów. Wiele pozytywnych emocji i nawet łez radości dostarczył „Talent show”. Dziś już nie dziwi, że mamy tak wiele utalentowanych dzieci – trzeba je tylko odkryć. Uczestnicy wspaniale spędzali czas na wieczornych spotkaniach, podczas których mówiliśmy o zwyczajach w swoich krajach.

Uczestnicy wykazali się dużą motywacją, aktywnością i inicjatywą. **Oceniając własne osiągnięcia, najczęściej wymieniali pogłębienie muzycznej wiedzy, poznanie współczesnej polskiej i litewskiej muzyki, naukę gry na gitarze i perkusji, niektórzy udoskonalili te umiejętności.** Dla kilku litewskich uczestników wyzwaniem, a zarazem i pożytecznym doświadczeniem, stała się sytuacja, kiedy niespodziewanie mieli poprowadzić lekcje gry na perkusji i gitarze. Większość uczestników wymieniła również udoskonalenie języka angielskiego w mowie oraz poznanie kilku litewskich czy polskich wyrazów. Kiloro młodych ludzi obiecało sobie, że po powrocie do domu przyłożą się do nauki języka angielskiego, bo mieli okazję przekonać się, że braki językowe utrudniają komunikację z innymi. Niektórzy uczestnicy odkryli w sobie zdolności organizacyjne, które mieli okazję wykorzystać podczas przygotowywania musicalu. Dzięki staraniom obu organizacji partnerskich podczas całego projektu panowała twórcza i ciepła atmosfera. Musical w całości stworzony przez uczestników i kierowników projektu został zaprezentowany publiczności.

PL
32

E-KULTURA

- ▶ **ORGANIZATOR:** DOM KULTURY „ZACISZE” W DZIELNICY TARGÓWEK M. ST. WARSZAWY
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** DZIECIĘCE CENTRUM CZASU WOLNEGO W KŁAJPEDZIE
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 22-28.06.2013, OLECKO (POLSKA)

Na skrzyżowaniu dróg prowadzących z Warszawy i Kłajpedy młodzież z Polski i Litwy spotkała się, by zgłębiać tematy związane z demokracją, tolerancją i wolnością. Miejscem spotkania było Olecko. Działania skupione były wokół wykorzystywania nowych technologii i artystycznych umiejętności, które uznaliśmy za platformę wypowiedzi młodzieży biorącej udział w projekcie.

Młodzież poszukiwała sposobów na zaktywizowanie młodych ludzi w środowiskach lokalnych. W tym celu odbyła kilka bardzo ciekawych spotkań: z uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej, z Sylwią Piotrowską z Oleckiej Rady Młodzieżowej, radnym Maciejem Juchniewiczem, a także z mieszkańcami Olecka. O demokracji nie zawsze rozmawiało się łatwo. Młodzież próbowała poznać siebie nawzajem i kulturę sąsiadów. W trakcie przygotowań opracowała ciekawe i różnorodne programy wieczorów narodowych, które ukazały charakterystykę kultury Polski i Litwy. O różnicach i charakterystycznych dla obu narodów cechach dużo mówiono na warsztatach międzykulturowych. Uczestnicy doszli do wniosku, że młodzi ludzie są najlepszymi ambasadorami edukacji międzykulturowej. Młodzież poznała nowe formy aktywności, które w przyszłości mogą zaowocować nowymi projektami, m.in. uczyła się chodzić na szcudłach, miotać ogniem, przygotowywać minihappeningi, malować graffiti, zapoznała się z podstawami fotografii i tworzenia filmu. Każdy miał możliwość wcielenia się w rolę ucznia i mistrza. Młodzież chętnie dzieliła się swoimi doświadczeniami i umiejętnościami. Uczestnicy wzięli udział w konkursie fotograficznym organizowanym przez Olecką Radę Młodzieżową pt. „Olecko w obiektywie telefonu”. Kończącym efektem działań projektowych było przygotowanie trzech prezentacji poświęconych demokracji, tolerancji i wartościom.

Realizacja projektu z perspektywy organizacji to doskonała forma kształcenia liderów lokalnych, którzy poprzez swoje działania wpływają na większą aktywność rówieśników. Metody pracy stosowane w projektach będą wdrażane i wykorzystane w samych instytucjach, np. podczas wyjazdów szkoleniowych. Pozytywne doświadczenia, jakie uczestnicy wynieśli z pracy nad projektem, sprawiły, że partnerzy zadeklarowali rozszerzenie zakresu wspólnych działań.

ROZPOWSZECHNIANIE DOBRYCH PRAKTYK W KONTEKŚCIE PROGRAMU USAMODZIELNIANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE

- ▶ **ORGANIZATOR:** VŠĮ „INFORMACIJOS KAUPIMO IR SKLAIDOS CENTRAS”
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** POLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z UPOŚLEDZIENIEM UMYSŁOWYM – „KOŁO” W JAWORZNI
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** CZERWIEC – LISTOPAD 2013, LITWA, POLSKA

W ramach tworzenia strategii oraz metodyki dla społecznej aktywizacji osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz ich rodzin, IKSC w ścisłej współpracy z pokrewną organizacją partnerską w Polsce uczuło młodzież z mniejszymi możliwościami umiejętności radzenia sobie w życiu przy wsparciu indywidualnych asystentów. Program ten jest przeznaczony do nauczania osób niepełnosprawnych intelektualnie samodzielności, decydowania, jak chcą żyć, rozumienia swoich obowiązków i praw, zdobywania nowych umiejętności, np. rozporządzania pieniędzmi. Głównym celem projektu było tworzenie strategii i metodyki społecznej integracji niepełnosprawnej młodzieży.

W czasie pierwszego etapu projektu (szkolenia na Litwie) osoby z niepełnosprawnością intelektualną, korzystając ze wsparcia indywidualnych asystentów, mogły nie tylko cieszyć się nowymi znajomościami, ale także nabytymi umiejętnościami, a nowi uczestnicy mieli szansę dowiedzieć się o swoich prawach zawartych w konwencji ONZ. W drugim etapie projektu uczestnicy podczas wizyty poznawczej w polskich organizacjach osób niepełnosprawnych brali udział w różnych działaniach: w Jaworznie i Katowicach zapoznali się z or-

ganizacjami niepełnosprawnych i ich działalnością. Uczestnicy szczególnie cieszyli się z możliwości poznania tradycji, kultury innego państwa oraz z uczestniczenia w działalności niepełnosprawnych, poznania nowych metod pracy.

Poprzez działania zaplanowane w projekcie organizatorzy starali się propagować pozytywny stosunek Litwinów i Polaków do mobilności młodzieży. Pomimo istniejących różnic kultura obu krajów jest sobie bliska, szczególnie zbliża je wspólna historia. Uczestnicy projektu nawiązywali rozmowy na wieczornych spotkaniach i w czasie omawiania szkoleń, poznawali, jak wygląda życie codzienne w Polsce i na Litwie, dyskutowali o historii. Takie żywe kontakty stwarzają możliwość bliższego poznania się, zbudowania bardziej otwartych i mniej formalnych relacji. Bliższa znajomość sprzyjała pozytywnemu spojrzeniu na kulturę Polski i Litwy, zachęcała do dalszej współpracy w przyszłości. Był to wspierały sposób na rozwijanie tolerancji, szacunku dla innych, rozumienia, że drugi człowiek może się różnić od nas i ma do tego prawo. W ten sposób między Litwą a Polską tworzy się kulturowy most oparty na wzajemnym zrozumieniu i przyjaznej współpracy.

DEAL – DIALOG, EDUKACJA, ANIMACJA POPRZEZ LEGENDY

- ▶ **ORGANIZATOR:** STOWARZYSZENIE EDUKACJI NIEFORMALNEJ „MERITUM” W KRAKOWIE
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** NAUJOSIOS VILNIOS KULTUROS CENTRAS
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 1.05 – 30.11.2013, KRAKÓW (POLSKA), WILNO (LITWA)

Celem projektu „DEAL – Dialog, edukacja, animacja poprzez legendy” było znalezienie wspólnej płaszczyzny zainteresowań łączącej młodzież polską i litewską, która przyczyni się do zbudowania trwałego dialogu między uczestnikami projektu. Wzięły w nim udział osoby w wieku 18-25 lat, zafascynowane odkrywaniem kultury ludowej i folkloru „małych ojczyzn”. Obie grupy postanowiły połączyć siły, by wspólnie dokonać dzieła digitalizacji 13 wybranych legend polskich i litewskich.

Uczestnicy projektu wzięli udział w dwóch spotkaniach tematycznych, które zostały zorganizowane w Polsce i na Litwie. W trakcie ich trwania zostały przeprowadzone warsztaty z rysunku, emisji głosu, grafiki komputerowej oraz liczne gry i zabawy integracyjne, mające na celu przełamanie barier i stworzenie atmosfery do pracy pełnej serdeczności i przyjaźni. Nie zabrakło elementów związanych z poznaniem wspólnego dziedzictwa kulturowego i historycznego. W ramach projektu miały miejsce cztery główne działania: dwa

warsztaty kulturoznawcze (jeden w Krakowie, drugi w Wilnie) oraz dwa spotkania – wymiany młodzieży, z których pierwsze odbyło się na Litwie, a drugie w Polsce. Warsztaty miały na celu przygotowanie młodzieży do udziału w międzykulturowym projekcie, wykształcenie postawy otwartości na różnice kulturowe wśród uczestników projektu oraz ustrzeżenie ich przed szokiem kulturowym. Podczas spotkań uczestnicy poznali różnorodne techniki wokalne oraz rozwijały zdolności plastyczne.

Legendy pozwoliły uczestnikom projektu w magiczny sposób poznać kulturę i charakterystyczne cechy obu narodów. Wspólne biesiadowanie oraz doskonalenie umiejętności zacieśniły więzi między nimi i stworzyły podwaliny przyjaznych stosunków. **Podobne elementy występujące zarówno w polskich, jak i litewskich legendach, pokazały uczestnikom, że nasze kultury mają ze sobą wiele wspólnego.**

DWIE OJCZYZNY EMILII PLATER

- ▶ **ORGANIZATOR:** ZESPÓŁ SZKÓŁ
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH IM. JANA PAWŁA II
W PAWŁOWICACH
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** KLAIPEDOS
RAJONO ENDRIEJAVO VIDURINE MOKYKLA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 8-14.10.2013, GÓRKI
WIELKIE (POLSKA)

„Dwie ojczyzny Emilii Plater” to projekt, który powstał z inicjatywy polsko-litewskiej młodzieży. Głównym celem działań było umocnienie relacji między młodzieżą polską i litewską. Program miał w obiektywny sposób przedstawić młodzieży historię Polski oraz historię Litwy, a także wskazać łączące je elementy.

W czasie projektu młodzież pracowała w grupach mieszanych, porozumiewając się w języku angielskim, dzięki czemu ćwiczyła swoje umiejętności lingwistyczne. W ramach warsztatów uczestnicy przygotowywali prezentacje multimedialne o Emilii Plater. Odbłyły się wieczorki narodowe, w czasie których młodzież poznała charakterystyczne elementy kultury obydwu narodów. Podczas wyjazdu do Krakowa młodzież wzięła udział w lekcji muzealnej, po której przeprowadziła ankietę wśród mieszkańców miasta dotyczącą wiedzy na temat dokonań Emilii Plater, a także stosunków polsko-litewskich. Uczestnicy prowadzili gry i zabawy charakterystyczne dla przełomu XIX i XX wieku. Uczniowie podczas warsztatów muzycznych interpretowali wiersz Adama Mickiewicza „Śmierć pułkownika”. Tłumaczyli fragment wiersza, tworzyli żywą rzeźbę, a nawet interpretowali utwór w formie rapowanej. Młodzież uczyła się pracy z wykorzystaniem programów komputerowych, opracowywania zadań graficznych, analizowania statystyk i wyszukiwania informacji w Internecie. Uczestnicy nabyli również umiejętności pracy w grupach, nauczyli się obsługiwać sprzęt audiowizualny, a także udoskonaliли zdolności porozumiewania się w języku angielskim.

Projekt „Dwie ojczyzny Emilii Plater” sprawił, że biorąca w nim udział młodzież polsko-litewska zainteresowała się historią własnego narodu, a także zwyczajami i tradycjami swoich sąsiadów. Uczestnicy pogłębili wiedzę na temat powstania listopadowego, a także Emilii Plater. Największym sukcesem okazały się warsztaty, dzięki którym udało się obalić wśród uczestników stereotypowe myślenie Polaków o Litwinach i Litwinów o Polakach.

**DZIAŁANIA
WŁASNE
NARODOWYCH
INSTYTUCJI
ZARZĄDZAJĄCYCH**

OPISY DZIAŁAŃ

WSPARCIE MERYTORYCZNE BENEFICJENTÓW

SPOTKANIA INFORMACYJNE

4.12.2012, 9.12.2012 (Polska)
16-18.12.2012 (Litwa)

Po ogłoszeniu terminów składania wniosków w ramach Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży Narodowe Instytucje Zarządzające dbają o dostarczenie potencjalnym beneficjentom wszelkich informacji niezbędnych do wzięcia udziału w konkursie wniosków. W tym celu w Polsce i na Litwie organizowane są spotkania informacyjne, w których każdego roku uczestniczy kilkadziesiąt osób. Narodowe Instytucje Zarządzające przekazują informacje związane z kryteriami formalnymi, jakościowymi, szczegółowo omawiają zasady finansowania projektów, a także odpowiadają na pytania dotyczące wypełniania wniosków konkursowych.

SKOLENIA PRZYGOTOWAWCZE

4-6.04.2013 (Polska)
15-17.04.2013 (Litwa)

Przed rozpoczęciem działań beneficjent zapraszany jest na obowiązkowe szkolenie przygotowujące do realizacji projektu. Jest to okazja nie tylko do zdobycia praktycznej wiedzy związanej z aspektami finansowymi czy edukacyjnymi. Uczestnicy tak zwanych „starterów” informowani są także o sposobach promowania projektu i dzielenia się sukcesami oraz wypracowanymi rezultatami z innymi. Beneficjenci mają również okazję na wymianę cennych doświadczeń zdobytych w trakcie realizacji innych inicjatyw.

SPOTKANIA EWALUACYJNE

29.11 – 1.12.2013 (Polska)
18-19.11.2013 (Litwa)

Dbając o jak najlepsze wyniki realizowanych projektów i dostarczenie beneficjentom informacji zwrotnych na temat przeprowadzonych przez nich działań, pod koniec każdego roku narodowe agencje organizują spotkanie ewaluacyjne. Jego celem jest przeanalizowanie wyników, a także wymiana refleksji. Spotkanie jest również narzędziem, dzięki któremu Fundusz może analizować i podnosić jakość działań własnych, tak aby zaspokajać potrzeby wnioskodawców i beneficjentów.

SEMINARIUM KONTAKTOWE DEVELOP2GETHER

13-16.11.2013

Już po raz trzeci zorganizowane zostało seminarium kontaktowe Develop2Gether. Tym razem gospodarzem wydarzenia była Polska. W dniach 13-16 listopada 2013 roku w Konstancinie-Jeziornej spotkało się 20 osób z Polski i Litwy. Czwarta edycja seminarium poświęcona była głównie budowaniu partnerstw oraz tworzeniu projektów o wysokiej wartości edukacyjnej. Uczestnicy spotkania mieli za zadanie stworzenie projektu opartego na czterech kryteriach jakościowych Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. Planowanie programu, tworzenie budżetu oraz wypełnianie wniosku konkursowego były głównymi etapami przygotowywania projektów. Podczas seminarium stosowano metody pracy, które miały pobudzać kreatywność uczestników, starano się stworzyć atmosferę sprzyjającą nawiązywaniu przyszłych partnerstw. Część spotkania poświęcona była również na zajęcia z widoczności oraz rozpowszechniania rezultatów. Seminarium było okazją do zdobycia wiedzy niezbędnej do budowania efektywnej współpracy międzynarodowej, ale także inspiracją i dużą dawką motywacji przy tworzeniu kolejnych działań w ramach Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży.

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Narodowe Instytucje Zarządzające funduszami aktywnie promują idee polsko-litewskiej przyjaźni poprzez wydawnictwa, konkursy dla beneficjentów oraz obecność na targach edukacyjnych. Głównym narzędziem promocji jest strona internetowa zbudowana tak, aby odbiorca mógł znaleźć na niej wszystkie potrzebne informacje: przykłady dobrych praktyk, publikacje czy dane potencjalnych organizacji partnerskich. Zdjęcia z projektów zamieszczane są regularnie na stronie internetowej, zachęcając do zapoznania się z projektami i ich działaniami. Rozwijana jest także biblioteka publikacji na stronie internetowej Funduszu, tak aby beneficjenci mieli dostęp do różnych pomocy. Jednym z głównych działań promocyjnych Funduszu są także wydawnictwa. Każdego roku wydawany jest raport przedstawiający opisy zrealizowanych projektów, a także publikacje tematyczne. W 2013 roku wydano publikację „Budując przyjaźń” poświęconą sukcesom, jakie odniosły projekty, a także ich koordynatorom.

RAPORT 2012. PRZEMIANY

PL
39

BUDUJĄC PRZYJAŹŃ

Litwa / Lietuva

LT

LT
Pateiktų
paraiškų
skaičius
37

Z których
dofinansowano:
Finansavimą gavusių
paraiškų skaičius:

18 LT

30 PL

48

135

PL

Polska / Lenkija

PL

Liczba
złożonych
wniosków

98

W projektach
w Polsce i na Litwie
wzięły udział:

Pateiktų paraiškų
skaičius

POLSKO-LITEWSKI FUNDUSZ WYMIANY MŁODZIEŻY W LICZBACH

LIETUVOS IR LENKIJOS JAUNIMO MAINŲ FONDAS SKAIČIAIS

Struktura grupy uczestników

Dalyvių grupės struktūra

1144

OSOBY / ASMENYS

444 LT

LT

1

Institucje rządowe/
publiczne:
Valstybinės/
viešosios institucijos:

PL

15

NGO / NVO

PL

6

Institucje rządowe/
publiczne:
Valstybinės / viešosios
institucijos:

LT

9

Szkoły / instytucje
edukacyjne:
Mokyklos/
švietimo institucijos:

PL

9

Szkoły / instytucje
edukacyjne:
Mokyklos/
švietimo institucijos:

LT

8

NGO / NVO

Institucje realizujące projekty:
Projektus igyvendinančios institucijos:

